

İktisadî İnkişaf Programı

Nasıl Tespit Edilmeli?

İleriye Sürülen Fikirler Arasında Birbirine Yaklaşan Yok Gibidir!

Dün, yalnız İstanbulda değil, fakat memleketin hemen her tarafında ticaret ile işteğal edenlerin hayatı intizarla geçti. Hemen her dilde:

— Ankaradan yeni bir haber var mı? suali dolaylıydı. Ve bu suali de yeni bir iktisat programının tanzim edileceğini öğrenenler arasında:

— Yapılması ve yapılmaması icap eden şeyler hakkında muhtelif mülâhazalar takip ediyordu. Dikkat ettik ki:

— Ortaya atılan mülâhazaların ve tekliflerin hiçbiri yekdiğerinin aynı değildir. Fabrika sahiplerinin istedikleri başka, ithalât tacirlerinin istedikleri yine başka, ihracat komisyoncularının ve ihracat tacirlerinin düşünceleri de aynı suretle diğerlerininkinden farklıdır.

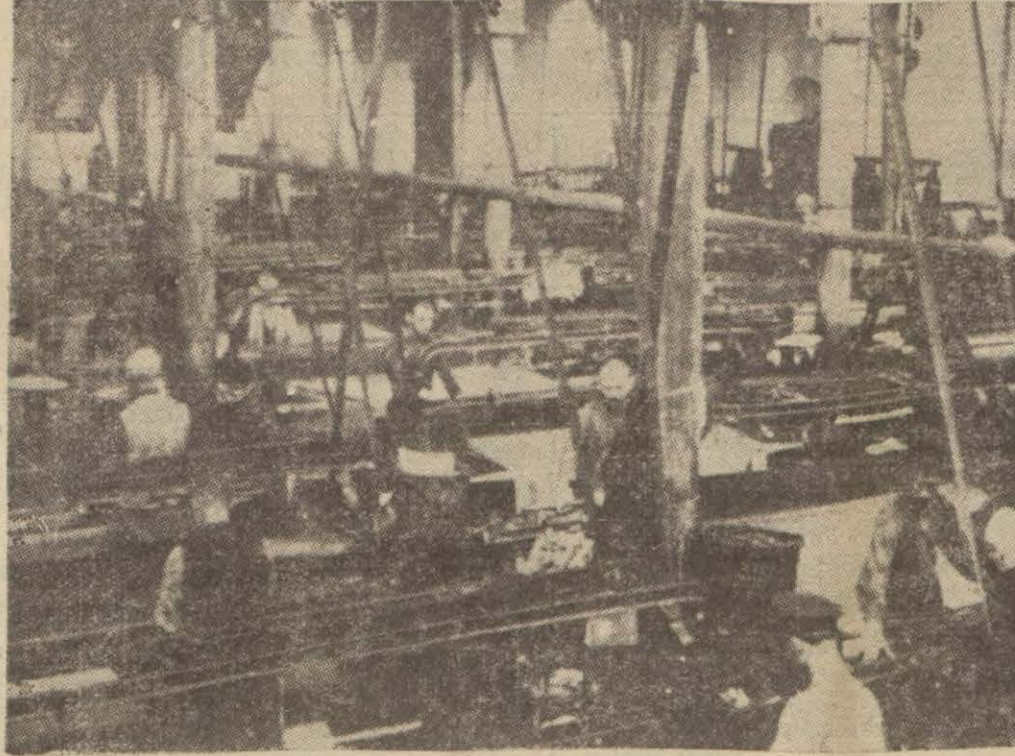
Memleketin İsteddiği...

Yekdiğerinden farklı, belki yekdiğerine zıt bu kadar karışık menfaatlerin karşısında vazih ve muayyen olan tek bir şey vardır, o da memleketin istediğidir ve bu da:

— İthalât ile ihracat arasında muvazene lâzım, paramızın kıymetini muhafaza etmek lâzım, aynı zamanda memleketin sanayi ve iktisat sahasında terakkisini temin etmek lâzım!

Birinci Nokta...

İtiraf ederiz ki, bu mühim

İktisadî inkişaf programında birinci dereceyi işgal edecek olan fabrikalarımızdan biri

nokta üzerinde konuşulmakla beraber ilk noktanın daha ateşli münakaşalara vesile verdiğini gördük. Ve yine itiraf ederiz ki, birinci derecede memleketin ihtiyacını, ikinci derecede muhtelif sanayi ve ticaret adamlarının yekdiğerinden farklı olan menfaatlerini bir noktada topluyarak temin ve telif etmeyi çok güç bulduk.

Umumiyetle kabul edilmelidir ki, ittihaz edilecek kararlar

nekadar cevval bir dimağdan çıkarsa çıksın, nekadar müte-hassis bir elin mahsulü olursa olsun, nekadar büyük isabeti ihtiva ederse etsin, muhakkak her tarafı aynı derecede memnun edemeyecektir.

Bir Misal...

Yekdiğerile karşılaşan mülâhazaların, tekliflerin ve menfaat- (Devamı 8 inci sayfada)

Bugünün Meselelerinden

Türk Dilinin Gramerini Yeniden Tesis Etmeliyiz

Lisanda Mantıktan Ziyade Zarafet Ve Ahenge Ehemmiyet Verilmeli

Büyük Dil Kurultayı için girişilen hazırlıklar bitmek üzeredir. Kurultay ayın 26 sında toplanacak, şüphesiz dilimiz hakkında çok mühim kararlar verilecektir. Biz bu mühim mesele etrafında şimdiden mütebassısların ve diğer alâkadarların fikirlerini toplayıp neşrediyoruz. Bugün de Darülfünun Fen Fakültesi Profesörlerinden Hüsnü Hâmit Beyin mütalealarını yazıyoruz:

Profesör Hüsnü Hâmit Bey bize evvelâ istilahlar, sonra da türkçenin grameri meselesini mevzubah etti. Fikirlerini bu satırlarda okuyacaksınız:

— Dil işleri ihtisâsım dahilinde değildir. Fakat mesleğ olan riyaziye de müstamel istilahlar hakkında fikirlerim vardır. Şimdiye kadar aslı Arap veya Türk olsun, istimali taammüm etmiş ve şivemize muvafık düşmüş kelimeleri atıp yerlerine başkasını ikame etmek biraz müşkül olur.

Meselâ: Hendese, hesap kelimelerini kaldırıp aritmetike veya jeometri denilmesi muvafık değildir. Bununla beraber kullanılan istilahlar arasında pek ağır olanları da vardır.

Meselâ: Müşakelet yerine Homografi denilebilir. Çünkü müşakelet kelimesi çok ahensiz ve garip geliyor.

İlimde mevcut istilahların kısmen halis türkçe mukabillerini

Fen Fakültesi Profesörlerinden Hüsnü Hâmit Bey

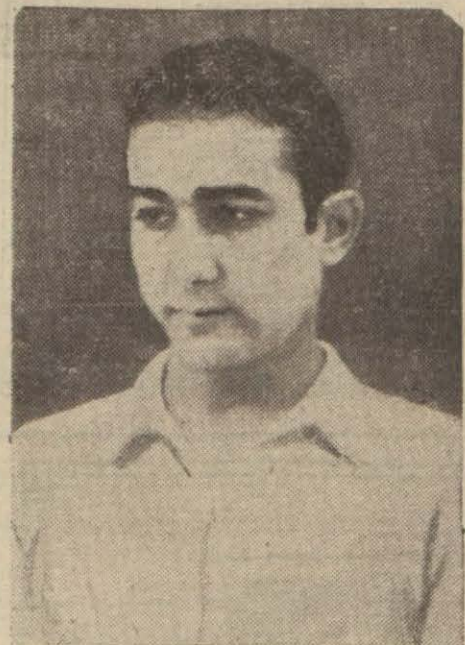
ve kısmen de lâtince veya yunanca beynelmilî şekillerini kabul edebiliriz.

Meselâ: Afin tabiri yeni olup yerine sıhriyet demektense bunu aynen alırız ve afin hendese diyebiliriz. İstilahların ne eskiden (Devamı 9 uncu sayfada)

Mülkiye Teftiş Heyetine Bir Şikâyet Yapıldı

Tetkik Seyahatine Çıkan Bir Genç Hayli Macera Geçirmiş..

Haber aldığımız göre İstanbul Mülkiye Teftiş Heyeti Riyasetine şayanı dikkat bir şikâyet yapılmıştır. Şikâyette bulunan zat, Ömer Faruk Efendi isminde bir gençtir. Bu genç, İstanbuldan Trakya kasabalarına yaptığı yaya bir tetkik seyahati esnasında bazı yerlerde usul ve kanun harici olarak tevkif edildiğini, fena muamelelere maruz kaldığını ileri sürmüştür. Mülkiye müfettişliği tarafından ehemmiyetle nazarı dikkate alınan bu şikâyete göre, bir izci olan Ömer Faruk Efendi, temmuzun 9 zunda İstanbuldan çıkarak Çorluya gitmiş, orada alâkadar makama elindeki vesikaları göstermiş. Sonra Tekirdağına hareket etmiştir. Fakat Tekirdağında polis serkomiseri, hakkında İstanbuldaki ikametgâhlarından tahkikat yapılabileceğini söyleyerek kendisini bir hafta karakolda nezaret altında bulundurmuş, bir tarafa çıkarmamıştır. Bir hafta sonra İstanbul polisinden gelen bir tezkere üzere

Müfettişliğe şikâyeti yapan Ömer Faruk Efendi

rine Faruk Efendi serbest bırakılmış, Edirneye, oradan Kırklareline gitmiş, orada da bir hafta kaldıktan sonra İstanbula dönmek üzere Pınarhisar kasabasına gelmiştir.

Fakat burada da Jandarma Karakol Kumandanı Başçavuş (Devamı 8 inci sayfada)

Şerir Bir Evlât, Öz Babasını Bıçaklıyarak Öldürdü

Çankırı, 13 (Hususi) — Buraya gelen bir habere göre, Ilgaz kazasının Kızılsin nakiyesinde çok feci ve iğrenç bir cinayet işlenmiş, bir genç kendi öz babasını öldürmüştür. Tahkikatıma göre bu vahşiyane hâdise şu şekilde ika edilmiştir: Bu nahiyede Kara Mehmet oğullarından Bekir Ali isminde bir ihtiyar vardır. Bu adamcağızla oğlu Osman 8tedenberi geçinemezler, daima münakaşalı

bir hayat yaşarlarmış. Nihayet son gün Osman yine babasına sert söz söylemiş, babası da kendisine ihtarda bulunmuştur. Babasının sözlerini hazmedemiyen Osman bıçağını çekerek zavallı ihtiyarın üzerine yürümüş, tamam on sekiz yerine bıçak saplamak suretile öz babasını öldürmüştür. Şerir evlât, bu vahşiyane hareketinden sonra kaçmak istemiş, fakat yakalanarak Adliyeye verilmiştir. Kemal Kadri

Bu Gece Ay Tutulacak

Dün bütün tafsilâtile yazdığımız gibi bu gece saat 9,18 den itibaren ay tutulacak, bu vaziyet gece yarısından sonraya, yani saat 24,48 geçeye kadar devam edecektir.

Ay en fazla saat 11 de husufa girmiş olacak, müteakiben yavaş yavaş açılacaktır.

Gorgulof İdam Edildi

Paris, 13 — Reiscümhur M. Löbrön selefini öldüren Gorgulof hakkındaki af istidasını reddetmişinden katil yarın sabah (bu sabah) fecir vaktinde idam edilecektir.

Dilenciler çoğalınca...

— Aman azimim eğer bunların hepsine para verecek olursam alt taraflarına da ben oturmalıyım?...

Halkın Sesi

Denize Dökülen Balıklar

Son günlerde piy asada bir balık bolluğu vardır. Memlekette konserve fabrikası olmadığından balıklar denize dökülmektedir. Bu hususta halkımız diyor ki:

Halis Bey (Sultanahmet Divanyolu 24)

— İki seneberi mahsullerimize karşı fena bir usul tatbikine başlandı. İlkbaharda güzelim çileklerimiz denize döküldü. Şimdi de balıklar çıktıkları yere inde ediliyor. Bence bunlar memleketin tabii servetleridir. Fiatleri düşürmemek için bazı madrabazlar bu hileye tevessül ediyorlar. Memlekette hayat pahalılığından şikâyet edilirken fıkaranın gıdasını denize dökmek günahdır. Fiatler cebri usullerle değil tabii ve ilmi çarelerle tutulmalıdır.

Kâmil Bey (Soğanaga mahallesi 8)

— Balık bu memlekete tabiatın güzel bir hediyesidir. Et fiatleri düşürülemediği için İstanbullular etten tam gıda alamıyorlar. Balık bu mahrumiyeti telâfi edebilir. Öğreniyoruz ki bu kuvvetli gıda maddeleri denize dökülüyor. Bence balıklarımız bunları dökeceklerine Hıdırlıahmare, bazı milli müesseselere, mekteplere hediye etseler çok iyi yaparlar. Fiat düşkünlüğünde memleketimizde konserve fabrikalarının bulunmaması da büyük tesir gösteriyor. Balıklarımız bir kooperatif yaparak bir fabrika açsalar çok istifade ederler.

Avni B. (Fener Balat caddesi 75)

— Kocaman bir palamut 100 paraya satılıyor. Hayatı ucuzlatan bu servetten istifade etmesini bilemiyor. Denize bile döküyor. Halbuki bir konserve fabrikamız olsa bu balıklardan kısın da bu memleket pekâlâ istifade edebilir. Maalesef balıklarımız bir fabrika yapamadılar. Bence hükümetin de yardımıyla bir konserve fabrikası yapılmalıdır.

Nusrat Bey (Kumkapı Nişancı 9)

— Dünya iktisat sistemleri değişmiştir. Şimdi ferdi say ve sermayeden ziyade toplanmış paralar daha müessir rol oynuyor. Bütün dünya tüccarları söz ve para birliği yaparak mühim işler görüyorlar. Biz hâlâ münferit işler peşinde dolaşıyoruz, muktedir olamayınca da bedbin oluyoruz. Balıklarımız bir şirket yapıp paraları pekâlâ bir konserve fabrikası açabilirler ve derhal de açılmalıdır.

Bir Tefsir

Belediye Kanunundaki Avarizden Maksat Nedir?

Büyük Millet Meclisi yeni Belediye Kanununun (110) uncu maddesindeki (avariz ve hasılatı) tabirini tefsir etmiştir. Bu tefsir dün Belediyeye tebliğ edilmiştir ve aynen şudur:

"Vakfi sahih mahiyetinde olmayan avaz namile veya muvaziatın mülk suretile hakiki ve hükmi şahıslar uhdesine tapuca tescil edilmiş veya edilmemiş gayri menkuller ile nükut olan bizzat avarizler ve hasılatı belediyelere intikal eder.."

DAHİLİ HABERLER

Mühim Bir Kararname

Piyasada Şeker, Ve Kahve Fiatleri Bir Miktar Düşecektir

Haber aldığımız göre, şeker, kahve ve çay hakkında yeni ve mühim bir kararname nesredilmiştir. Bu kararnameye göre 1 temmuzdan itibaren gelmiş ve gelecek olan şeker, çay ve kahve gümrükten serbestçe çıkarılabilecektir.

Çıkarılan malların dövizleri, malların çıkarıldıkları tarihten dört ay sonra yüzde ellisi, müteakıp bir ay sonra da diğer yüzde 50 si tediye edilecektir. Kararnamenin tatbiki hususunda dün Gümrük Başmüdüriyeti ile Borsa Ko-

miserliği arasında küçük bir ihtilaf olmuşsa da komiserliğin noktaî nazarı muvafık görülmüştür. Bugün ilk parti şeker, kahve ve çay çıkarılacaktır. Kararname piyasada çok iyi tesir yapmış ve bu karardan dolayı hükümet takdir edilmiştir. Tahminlere göre kesme şekerin fiatı 39,50 den 37,50, tozlar 35 liraya düşeceği gibi (130) kuruşa satılan kahve de 110 - 112 kuruşa düşecektir. Bu kararname ile şeker, kahve ve çay fiatleri üzerinde herhangi bir fiat yükselmesinin önüne geçilmiştir.

Buğday

Haydarpaşa Depoları Ziraat Bankasına Verildi

Dün Anadoludan İstanbul'a 32 vagon ve 1164 çuval buğday gelmiş, iyi mallar beş buçuk kuruştan yedi kuruş beş paraya kadar satılmıştır.

Buğday piyasası gevşektir. Arpa dört buçuk kuruştan dört kuruş yirmi beş paraya kadar muamele görmüştür.

Buğday fiatini Koruma Kanunu mucibince buğday mübayaası edilecek olan Ziraat Bankasına Haydarpaşa depoları tamamen verilmiştir. Fakat tacirlerin elinde başka silo bulunmadığı için müşkül bir vaziyet hâsıl olmuştur.

Şişlide Asrî Mezarlık Yapılacak

Maçka mezarlığı tamamen dolduğu için civardaki halk buraya ölü gömülmemesi için Belediyeye müteaddit müracaatlar yapmışlardır. Esasen Belediye bu sene bir asrî mezarlık tesisine karar verdiği için fen ve sihat heyetleriyle, su mütehasıslarından müteşekkil bir heyet Şişlide Büyükdere caddesinde Balmucu mektebinin arkasındaki kısımda tetkikat yapmışlar, bu muhiti mezarlık için müsait bulmuşlardır.

Yalnız bu arazi toprağının cesetleri seri bir surette tahrip edip etmediği anlaşılacak üzere oradan alınan bir miktar toprak tahlil için kimyahaneye gönderilmiştir. Ayrıca toprağı alımdan su geçip geçmediğini anlamak için de sondaj yapılacaktır. Suyu yakın olan topraklar cesetleri geç çürüttüğü için buna lüzum görülmüştür. Bu iki tetkik müspet netice verdiği takdirde bu sene burada tesisata başlanacaktır.

İstanbul - Ankara Treni

Yollar tamir edildiği için İstanbul - Ankara treni birkaç gün muvasalat zamanlarında geçicektir.

Bulgar Atletleri Geliyor

Burada bizim atletlerle karşılaşacak olan Bulgar atletleri yarın konvansiyonel trenle şehrimize gelecektir. Balkan olimpiyatlarının ve umum Türkiye Atletizm Şampiyonasının arifesinde bulunduğumuz için bu temas hiç şüphesiz çok ehemmiyetlidir.

Verilen malûmata göre Bulgar atletleri 800 ve 1400 metre yarışlarda büyük avantajlara sahiptir. 400 metre bayrak yarışında da sıkı bir mücadele olmasında çok kuvvetli bir ihtimal dahilindedir. Fakat 100 ve 200 metre koşuların bizim lehimize neticelenmesi çok mümkündür. Müsabakalar bu cuma günü Kadıköy sahasında yapılacaktır. Bizim atletler, antrenör M. Abrahamın nezareti altında çalışmaktadırlar.

M. Vitemur

Ayasofyadaki Mühassıs Amerikaya Gitti

Ayasofya camisindeki eski mozayıkları meydana çıkarmak için İstanbul'a gelen Amerika Bizans Asarı Enstitüsü Memuru M. Vitemur evlesi gün şehrimizden Amerikaya hareket etmiştir. Profesör avvelâ İngiltereye uğrayacak, oradan da memleketine giderek Enstitüye faaliyeti hakkında bir rapor verecektir. M. Vitemur kânnusanide tekrar İstanbul'a gelecektir.

Bir Hırsız Tutuldu

Sabıkalı Mustafa isminde biri Fındıklı Hacı İsmail Efendinin evinden eşya çalarak yakalanmıştır.

Müzeler

Tamir İçin Yeni Tahsisat Gönderildi

Maarif Vekâleti Asarı atika ve Topkapı sarayı müzelerinin ehemmiyetini nazarı itibara alarak bu iki müessesenin tamiri için yeni tahsisat göndermiştir. Bu tahsisatla müzenin Gülhane parkı tarafında kısmen yıkılan ve kısmen de tehlikeli bir vaziyet alan istinat duvarlarıyla Çinili köşkün tavanları ve Topkapı sarayındaki Bağdat köşkünün çatılan mermer sütun başlıkları tamir ettirilecektir. Tamirata birkaç güne kadar başlanacaktır.

Türk Tarihi Encümeninde

Türk Tarihi Tetkik Encümeninde, Türk tarihinin anahatlarını yazacak olan heyet azalarına vazife taksimi yapılmıştır. Her aza yazacağı bahsin dörtte birini 1 kânnusani tarihine kadar yazması ve encümene tevdi etmiş olacaktır.

M. Bölavın Tetkikatı

İzmir civarında Larisa harabelerinde hafriyat yapan Alman mütehasıslarından arkeolog M. Bölav hastalanarak şehrimize gelmişti. Profesör iki ay kadar hastanede yattıktan sonra iyileşmiş ve (21) sene evvel aynı yerde yaptığı hafriyat meydanına çıkarak İstanbul müzesine nakledilen eski eserlerin tetkik ve tasnifine başlamıştır.

Beykozda Bir Facia

Beykozda Umuryerinde Bahadır Efendinin gaz deposunda yapılmakta olan bir duvar yıkılmış ve İsmail isminde bir amele altında kalmıştır. İsmail tehlikeli bir surette yaralanmıştır.

Günün Tarihi

Kurultay İçin Bir Tamim

Dahiliye Vekili Şükrü Kaya Bey Türk Dili Kurultayı münasebetle bütün vilâyetlere bir tamim göndererek, önümüzdeki kurultayın bütün cihani alâkadar eder mahiyette olduğunu, dilimize zarafet ve ahenk verileceğini bu sebeple bütün vatandaşların bu mesele ile alâkadar olmalarını, bu alâkayı tatmin için müzakerelerin radyo ile nesredileceğini ve bu neşriyattan halkın istifadesinin teminine gayret edilmesini bildirmiştir.

Kurultay içtimasında hazır bulunmak üzere dün de yeniden birçok zevat müracaat ederek isimlerini yazdırmışlardır.

Avrupada Tahsil

Eski Tahrir Sefiri Hasip Beyin Darüşşafakaya vukubulan vakfile bu sene mezurlarından Altı Ef. Fransaya tahsile gönderilecektir.

Muallimlerin Toplantısı

Ecnebi ve Akaliyet Mekteplerindeki türkçe hocaları bugün Halk Evinde toplanacaklar, muallimliklerinin, kat'i surette tesbitini ve resmi mekteplerdeki hocaların haiz oldukları hukuka sahip olmalarını temenni edeceklerdir.

Gazi Hz.

Gazi Hz. dün akşam Boğaziçinde bir motör tenezzühü yapmışlardır.

Posta Vapurculuğu

Posta vapurculuğunun Devlet hizmetleri meydanına alınması hakkındaki kanun önümüzdeki cumartesinden itibaren tatbik mevkiine girecek, husus vapur sahipleri bu tarihten itibaren vapurları hakkında beyanname vereceklerdir.

Neşriyat Davası

Cümhuriyet gazetesi aleyhine bir şahsın karakolda dayak yediği hakkındaki bir yazı üzerine bir dava açılmış, muhakemeye dün başlanmıştır.

Hükümete Bir Teklif

Çekoslovak şeker tacirleri hükümetimize müracaat ederek Çekoslovak şekerinin serbest ithal mukabilinde Türkiyeden üzüm, incir, fındık alabileceklerini bildirmişlerdir.

Hatir İçin Cinayet

Çatalca'da Halil isminde bir çobanın parçalanarak öldürüldüğünü, katillerin yakalandığını yazmıştık. Şerhler, çoban Halil için hatir için öldürdüklerini söylemişlerdir. Cinayetin asıl müşevviki Üzeyir isminde biridir. Hâdisede bir kadın parmağı olduğu söylenmektedir.

Mahmut Esat B. in Makaleleri

İzmir 13 — Sabık Adliye Vekili Mahmut Esat Bey iki gündür Anadolu gazetesinde şiddetli makaleler neşreylemekte, müstahsilin vahim vaziyetini teşrih eylemekte, çifçinin arazisinin sekiz kuruştan tütünün yedi sekiz kuruştan satıldığını yazmakta ve bu acıklı hale çare bulunması lüzumunu müdafaa etmektedir. Mahmut Esat Bey müstahsilin borçlarının tevhit ve taksitlere raptını istemektedir.

Son Postanın Resimli Hikâyesi:

Pazar Ola Hasan Bey Diyor Ki:

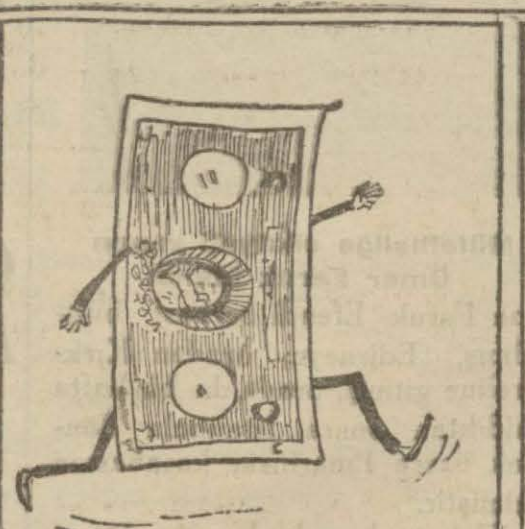
1— Hasan Bey, malûmya, berşey ucuzladı...

2— Bazı kasabalarda on beş kuruşa kadar et satılıyor!

3— Metresi 60 kuruşa ipekli kumaş alıyorsun!

4— Yalnız pahalı olan bir para kaldı!

5: Hasan Bey — Merak etme, o da ucuzladı. 35 bin liralık ikramiyeyi sokakta bir liraya satıyorlar!

Hergün

Çocuğumu
Hangi Mektebe
Vereyim?

Çocuğuna lisan öğretmek arzusu ile çocuklarını ecebi mekteplerine verenlerden bazıları Amerikan mekteplerini tercih ederler. Türkiyede iki türlü Amerikan mektebi vardır. Bir kısmı doğrudan doğruya elli senedenberi Türkiyede hristiyanlığı tamime çalışan, her tarafa bedava inçil dağıtan Baybılhavza merbut olanlardır. Gedikpaşa, Üsküdar, Göztepe ve Anadolu'daki Amerikan mektepleri bu müesseseler tarafından idare edilir.

Baybılhavz tarafından idare edilmiş olmaları, bu müesseselerin mahiyetini göstermeye kâfidir. Babilhavz bir misyoner müessesesidir. Gayesi Protestanlığı neşretmektir. Bunun için bütün müstemleke ve yarım müstemlekedeki teşkilâtı vardır. Buralarda kitaplar neşrederek, mektepler açarak, cemiyetler teşkil ederek propaganda yapar. İşte Türkiyede açtığı mektepler de bunlardan birkaçıdır.

Amerikan misyoner mekteplerinde, papaz mekteplerindeki karanlık ve korkunç hava yoktur. Protestan papazları herkes gibi giyinirler. Gayet güler yüzlü, tatlı dilli, sevimli insanlardır. Muhataplarını feth için her vasıtaya müracaat ederler. Bu mekteplerin muallimleri, Amerikada kilise ere merbut (seminar) lardan, yani din fakültelerinden, yetişir. Bu sebeple ekserisi birer papazdır ve tedris ve terbiye usullerinden ziyade, hristiyanlığı neşir vasıtalarını bilirler.

Cocuklarımız bu mekteplerde o kadar garip, o kadar müteassıp telkinler karşısında kalırlar ki, yavaş yavaş milliyetlerini, benliklerini ve şahsiyetlerini kaybederler. Kendi tarihlerini, kendi varlıklarını küçük görmeye alışırlar. Mektepten çıktıktan sonra mütereddi olurlar. Amerikan Misyoner Mekteplerinden çıkmış kız veya erkek hiçbir kıymetli adam gösteremezsiniz.

Diğer Amerikan mektepleri Baybılhavzla alakası olmayan, tahsisatlarını doğrudan doğruya Amerikadaki misyonerler heyetinden temin eden mekteplerdir. Bunlar Boğaziçi'deki erkek ve kız Amerikan Kolejlileridir. Bu iki müesseseler, diğer misyoner Amerikan mekteplerinden tamamen farklıdır. Bunlarda hayat başkadır, terbiye başkadır. Muhteliflerle, İttihatçılarla kat'iyen alakaları yoktur.

Buraya giren talebe, Türkiyede olduğunu unuttur. Zengin ve lüks bir manastıra çekilmiş bir zümreye intisap etmiş gibi yeni bir hayata girer. Burada lükse alışır, ziyanece alışır, israfa alışır.

Çünkü bu mekteplerde Amerikalılar kendi yaşayış seviyelerine muadil bir hayat tesis etmişlerdir. Talebeyi de bu seviyede yaşatmaya çalışırlar. Talebe oradan çıkınca hayata kendini uydurmakta güçlük çeker ve şaşırır.

Bu Amerikan müesseselerinde tedris heyeti de aşağı yukarı eski misyonerlerden müteşekkildir. Bu sebeple Amerikan kolejlerinin tedrisatı da pek yüksek sayılamaz.

Bu müesseseler, son senelerle muhite uymamak, memleketin hükümetin arzularını tatmin eden bir sistem kuramamak yüzünden çok güçlük çektiler. Ve nihayet idare sistemini değiştirerek, müesseselerin başına Amerikanın en büyük terbiyecisi Doktor Monroc'yi getirtmeğe karar verdiler. Amerikalı profesör bu hafta şehrimize gelecektir.

Profesör Monroc, değil Amerikanın, bütün dünyanın adını hürmetle andığı bir terbiyecidir. Fakat onun mevcudiyeti bu müesseselerin mevcudiyetlerindeki hikmeti değiştirmez.

Onun için de çocuklarımız

Son Postanın Resimli Makalesi ■ İstanbul Darbimeselleri ■

1 — Bir şeyi üç kişi bilirse, artık onu herkes biliyor demektir.

2 — Söyliyen deli olabilir. Fakat hiç olmazsa dinliyenin akıllı olması lâzımdır.

3 — Kırılan dostluk tamir edilebilir. Fakat eski şeklini alamaz.

SON TELGRAF HABERLERİ

Tetkikat Devam Ediyor

Vekiller Heyeti İktisadî Meseleleri Pazar Günü Görüşecek

Ankara, 14 (Hususi) — Vekiller Heyetinin mühim iktisadî işlerin müzakeresine hasredeceği celsenin gelecek pazar günü aktolunacağı anlaşılmaktadır. Yeni İktisat Vekili Celâl Beyin kontenjan meselesi ve diğer iktisadî işler üzerindeki tetkikatını henüz bitirmemiştir. Celâl Bey tetkikatını derin ve etraflı bir şekilde yaptığı öğrenilmektedir.

Vekiller Heyeti dün öğleden sonra geç vakte kadar devam eden bir içtima yapmıştır. Bu içtimada Dünyu Umumiye meselesinin görüşüldüğü, ayrıca Celâl Beyin de, yaptığı tetkikat hakkında bazı

izahat verdiği beyan olunmaktadır. Dün buraya gelen fabrikacılar Heyeti Reisi Nazmi Nuri Bey Başvekil Paşa tarafından kabul edilmiştir. Heyet bugün İktisat Vekilini ziyaret edecektir. İktisat Ve I, İstanbul Ticaret Ofisi Müdürü Cemal Beyden etraflı izahat almıştır.

Hariciye Vekili Tefik Rüştü B. de dün Celâl Beyi makamında ziyaret ederek bir müddet görüşmüştür. İstanbul Ticaret Odasının, Celâl Bey'e takdim edilmek üzere iktisadî vaziyete dair uzun bir rapor hazırladığı buraya bildirilmiştir.

İngiltere Endişe İçinde

Alman - Fransız İhtilâfı, Umumî Vaziyeti Hayli Karıştırdı

Londra, 13 (A.A.) — İngiliz siyasi mehafili Fransanın Alman muhturasına vereceği cevabın neşrine intizaren dün, pek hususi bir ketumiyet ve ihtiyatkârlık göstermekte idi.

Ticari mehafilde vaziyetin günden güne muğlakiyet peyda etmekte olduğu ve Almanya ve

kayının halen mevzuu bahsolan beynelmilel meselelerin hallini teshil edecek mahiyette olmadığı takdir ve beyan olunmaktadır.

M. Mak Donald, gününü Alman müracaatı üzerine ortaya çıkan mesele hakkında alâkadar servislerle istişarelerde bulunmakla geçirmiştir.

Berlin, 13 — (A.A.) — Berlin siyasi mehafilinin hissiyatı şudur ki: Fransız cevabı notası, telifkâr bir lisan ile yazılmış ve Almanyanın emniyet hakkını teslim etmekte bulunmuş olmakla beraber silâhlanmakta müsavat hakkı meselesini hal noktasına doğru ilerletecek bir şekil ve mahiyette değildir.

Bir Orman Yangını

Dün saat üçe doğru Üsküdar kaymakamlığı dahilinde Denizli ormanlarında yangın çıkmış, köylülerin ve jandarmaların bütün gayretlerine rağmen yangın söndürülemiyerek civardaki Paşaköy

ve Kurt ormanlarına sirayet etmiştir. Akşam üzeri yangın çok tehlikeli bir vaziyet almış, bu civardaki diğer orman ve köyleri tehdit etmeye başlamıştır.

Kartal Kaymakamlığı bu vaziyet

yet karşısında bütün köylüleri ve diğer kuvvetleri seferber ederek muhtelif istikametlerden yangının söndürülmesine gayret edilmiştir. Nihayet yangın sabaha karşı söndürülmüştür.

Şilide Yeni Bir İsyân

Santiago, 13 (A.A.) — Şilide Davila muvakkat hükümetine karşı bir isyan zuhur etmiştir. Bu hareket tayyare kuvvetleri kumandanı tarafından idare olunmaktadır.

terbiyesine fazla kıymet veren babalara yavrularını bu müesseseye vermelerini tavsiye edemem.

Bir Deniz Faciası

Newyork, 13 (A.A.) — Gençde East nehrinde bir miktar amele çalışırken henüz malûm olmayan bir sebepten dolayı berhava olup batan geminin gark olduğu mahal ve civarında yeniden 10 ceset deniz yüzüne çıkmıştır. Bu suretle cesetlerin yekünü 56 ya balığ olmuştur.

Çiftçilerin Bir Müracaatı

Ankara, 14 (Hususi) — Bir kısım vilâyetlerden Ziraat Bankasına müracaatlar yapılarak bu mıntakalardan da buğday satın alınması istenmiştir.

Furuği Han Moskovada

Moskova, 13 (A.A.) — Avrupa'ya gitmekte olan Hariciye Nazırı Furuği Han buraya gelmiştir.

Sözün Kısası

Münderecatımızın çokluğundan dercedilememiştir.

Manisalılar

Seçilen Heyet Ankaraya Hareket Etti

Manisa, 13 (Hususi) — Üzüm ve incir mustahsillerinin temenlerini hükümete bildirmek üzere meb'us Feyzi, Ziraat Bankası müdürü Rüştü ve Rıza Salâhattin Beylerden mürekkep heyet Ankaraya hareket etmiştir.

Bir Cinayetin İçyüzü

Yedikulede Kazlıçeşmede esrarengiz bir şekilde öldürüldükten sonra tren yolu üzerine terkedilen amele Hüseyinin katilleri ele geçirilmiştir. Cinayetin içinde kadın parmağı olduğu anlaşılmıştır. Katiller, aynı fabrikadan Şakir, Kadri, Bekir isiminde üç ameledir. Cinayet şu şekilde yapılmıştır:

Cuma günü karşıkarşıya rakı içilirken Şakir Hüseyine:

— Sen benim dostumla konuşuyorsun, öyle mi? demiş, Hüseyin de: Evet, o beni seviyor cevabını vermiştir. Bunun üzerine kavga kopmuş, Hüseyin bıçağını çekerek Şakirin üzerine atılmıştır.

Şakirin arkadaşı olan Kadri ve Bekir hep birlikte Hüseyini kargatulumba ederek evden dışarıya çıkarmışlar, taşla, bıçakla yaraladıktan sonra boğmuşlardır. Boğduktan sonra da cinayeti saklamak için, tren altında kalarak öldü zannı hâsıl olsun diye raylar üzerine bırakmışlardır.

Bir Merak

Adanada Bir Çocuk Makine İcadına Çalışıyor

Adana (Hususi) — Şehrimizdeki Cumhuriyet İlkmekebinden bu sene mezun olan Necati efendi arzın cazibe kuvvetinden istifade ederek bir makine yapacağını iddia etmektedir.

Necati Efendinin iddiasına göre, bu sayede kömür ve sair masrafı hiç denecek kadar az olacaktır.

Bir Kaçakçılık

Mahmutpaşada Tarakçılarda Şemsettin Bey isminde birinin yazıhanesinde 3500 kaçak çakmak taşı bulunmuştur.

Karagöz Münakaşası

Bursadan yazılıyor: Yapılan tetkikat neticesinde Karagözün hayali bir şahsiyet olduğu tahakkuk etmiştir.

Huçinson Ailesi Kurtuldu

Tromsøe, 13 (A.A.) — Huçinson ailesi denizden alınarak Groenlândın şarkında kâin Finsbeye götürülmüştür.

Romanya Türkleri

Köstence, 13 (Hususi) — Buradaki Türk Konsolosu bir tebliğ neşrederek Romanyadaki Türk ahalinin Türkiyeye gidip yerleşmelerine Türkiyenin muhalif olmadığını, ancak muhaceret arzusunda bulunanların iktisadî buhran dolayısıyla Türkiyede toprak, sapan ve hayvan alacak kadar parası bulunması lâzımgeldiğini bildirmiştir.

İSTER İNAN, İSTER İNANMA!

Tayyareci olduklarını ve Pariste tayyarecilik tahsil ettiklerini söyliyen iki genç, Tayyare Cemiyetine müracaat derek Ankaradan Amerikaya uçmak istediklerini bildirmişler ve kendilerine bir tayyare tedarikini rica etmişler.

Bu iki gencin Atlas Okyanusunu geçmek için istedikleri tayyare 50 saat havada kalabilecek 180 beygirlik bir tayyare olacaktır. Yine onların iddiasına

göre bu tayyare aşağı yukarı 70 bin liraya temin edilebilir.

Bizim bildiğimize göre, Okyanusu geçen tayyarecilerin kullandıkları tayyare 500 - 600 beygirliktir.

180 beygirlik bir tayyareyi azami 25 bin liraya satın almak mümkündür.

Böyle bir tayyare ile bu seyahati yapmak mümkün değildir. O halde bu gençlerin teşebbüslerinden bir netice çıkabileceğine artık,

İSTER İNAN İSTER İNANMA!

Memleket Manzaraları

Beypazarında
İsimli
Otomobiller

Beypazarı (Hususi) — Beypazarında otomobilcilik çok revaçtadır. Fakat burada otomobilciliğin kendine mahsus bir hususiyeti vardır, her otomobile bir isim takılmıştır.

Beypazarı - Ankara - Eskişehir - Bursa servisini yapan bu otomobillerden bir kısmının isimleri şunlardır:

Mavikuş, Güzelnasip, çapıılmaz, çalı kuşu, fedayi şahin.

Tipki vapurlar gibi isimlerle anılan bu otomobillerin bir tek fena ciheti vardır: Nakliye tarifeleri çok pahalıdır. Ankara-Beypazarı için adam başına (200) kuruş alınır. Otomobilciler biraz insafı olsalar her halde çok yolcu bulacaklarına şüphe yoktur. — F. Goşkun

Malatyada İki Cadde

Malatya (Hususi) — Vilâyetimizde yeni açılan istasyon caddesine "İsmet Paş. caddesi", ismi verilmiştir. Yine yeni açılan ve kışlaya giden caddeye de eski Valimize izafetle "Nevzat B. caddesi", ismi verilmiştir.

Faydalı Yağmurlar

Uşak (Hususi) — Susuzluktan müşkülât çeken halk bugün yağın hafif bir yağmurdan sonra sevinmiştir. Çünkü çeşmelerin ve kuyuların suları yeniden gelmiştir. Bostanlar yağmurdan biraz dirilmiştir. — Ş. Kaya

Bandırmada Güreşler

Bandırma (Hususi) — Bu ayın on beşinde şehrimizde büyük güreş müsabakaları yapılmıştır. Bu müsabakalara memleketimizin bütün meşhur pehlivanlarının iştirakleri temin edilmiştir.

Hilâliahmer Faaliyeti

Elâziz (Hususi) — Hilâliahmer Cemiyeti son günlerde çok hareketli bir faaliyete başlamış, muhtelif heyetler civar kaza ve köyleri dolaşarak halkı muayene etmekte ve muhtacı muavenet olanlara meccanen ilaçlar vermektedirler.

Somada Güzel Bir Teşebbüs

Soma (Hususi) — Kasabamızda henüz yeni gelmiş olan Ziraat Bankası memuru Sırrı Beyin gayretile kaza memurları arasında bir tasarruf sandığı vücutte getirilmiş ve eylül maaşından itibaren ayda 300 kuruş vermeyi taahhüt etmişlerdir. Üç ay sonra ortaklar arasında kredi muamelesine başlanacaktır.

Bir Hava Filomuz Mersinde

Mersin, 13— (A.A.) Tayyare filomuz mensup bir avcı tayyaresi, bugün Eskişehirden buraya geldi. Çarşamba günü de 10 tayyareden mürekkep bir tayyare filosu şehrimize gelecektir. Filomuzun büyük tezahüratla karşılanması için hazırlıklar yapılmaktadır.

MEMLEKET HABERLERİ

Bugünkü Kütahya

Sovyet Mühendisleri Burada Fabrika Kurulabileceğini Söylüyorlar

Kütahyanın muhtelif işleri hakkında Kütahya Ticaret Odası Reisi ve Belediye Reis Vekili Gayyas Bey ile konuştuk. Bize özlü ve şayanı dikkat malumat verdi. Kısa kısa yazıyoruz:

1 — "Kütahya - Balıkesir hattını yapan Juluyus Berger Şirketi inşaattan hâsıl olan temettüden vereceği vergi üzerinde ihtilâf çıktı. Şimdi mahkemedeyiz.

Bu şirketin Kütahya Müdürü M. Harn Haym Dursunbeydeki amele ve memurin ikametgâhlarını Kütahya Vilâyetine teberru etmişti. Muhasebei Hususiye bir kısmını (600) liraya satmıştır.,

2 — Kütahyanın iktisadi vaziyeti şudur: Müstahsil çok, müstehtlik yoktur. Kütahyanın müstehtlik nüfusa ihtiyacı vardır. Mümkün olup Kütahyaya ordu gelse bu da ortadan kalkacaktır.

3 — Kütahyanın su ve kanalizasyon tesisatı için bir Fransız şirketi tarafından 800 bin liralık bir plân yapılmıştı. Bunun yüzde ikiden komisyonu olan 16 bin liranın çok görüldüğü için verilmediği ve belediye kasasına haciz kondu. Fakat bilâhare komisyon miktarı 4 bin liraya indirilmek suretile mesele halledildi.

4 — Kütahya teftiş edilmektedir. Ziraat Bankası müfettişleri, Maliye müfettişleri faaliyettedirler.

5 — Kütahyanın elektriği lokomobilin tahrikile husule gelmektedir. Eskiden mevcut olan bozukluk şimdi düzelmiştir.

Kütahya Ticaret Odası Reisi Gayyas Bey

6 — Kütahyanın itfaiye teşkilâtı vesaitin azlığına rağmen mükemmeldir. Teşkilâtın başında Nazmi Bey bulunmaktadır. Evvelce İstanbul itfaiyesinde çalışmıştı.

7 — Başmühendis Fehmi B. bu sene vilâyetin daha 800 kilometrelik yolunun tesviyei tırahiyesini yapmıştır. Bu yollar şimendifer istasyonlarına da müntehi olmaktadır. Şimendifer istasyonunun adedi 22 dir vilâyet dahilinde en çok istasyonu olan bir memlekettir.

8 — Rus tetkik Heyeti Sanayi Müdürü Şerif Beyin riyasetinde geldi. Jeolog ve malzeme inşaiye mühendisleri ve maden mühendisleri Cemal, Zühtü Beyler bu heyetle

birlikte geldiler. Bir gün kaldılar, tetkikat yaptılar. Kömür, krom, grafit, kaolen, cam imaline mahsus silis buldular. Aylarca tetkik edilecek mevât olduğunu ve birçok fabrikalar yapılabileceğini söylediler.

Tavşanlı, Körağaç ve Değirmisaz kömürlerinden civarda yapılacak fabrikalarda günde asgarî 100 ton kömür alınabileceğini de ilâve ettiler.

9 — Kütahyaya su getirilmesi hususunda halktan, idarei hususiye ve belediyeden 25 bin lira kadar su parası toplandı. Bir su şirketi tesis edildi. Bu şirket 100 bin liralık bir Türk anonim şirkettir. Toplanan para Ziraat Bankasına konulmuştur. Su, beş kilometrelik bir mesafeden getirilecektir. Suyun ismi Kunduk Virandır ve çok mükemmeldir.

10 — Kütahya vilâyetinin asayışı mükemmeldir. Bursa - Karaköy yolunda Pazarköylü faizci İsmail Efendiye soyamak isterken yanlışlıkla bir otobüse tecavüz eden soyguncuları Kütahya jandarması meydana çıkardı. Tavşanlı Kaymakamı Osman Nuri, Domanıç nahiyesi Müdürü Sadık, Tavşanlı bölük kumandanı Fahri Beyler eşkiyadan ikisini bizzat tutup İnegölde Bursa Valisi Fatin Beye teslim ettiler.

Bu zevat takdirname ile taltif edileceklerdir. Jandarma da muntaka müfettişi tarafından yapılan teftişte gerek 6 numaralı mektep ve gerek vilâyet jandarması intizamile şöhret kazanmıştır.

Çankırıda
Ecnebler Fazla
Para Alıyor

Çankırı, (Hususi) — Burada yeni bir bahçe merakı başladı. Herkes evine bahçe ve bu bahçelere havuz ve çeşme yaptırıyor. Fakar bunları yapanlar ecnebi işçilerdir ve bunlar bir havuz ve çeşme inşası için harç ve masraf hariç olmak üzere (130) lira işçilik almaktadırlar. Bu para çok fazladır. Ecnebi işçilerin bu ihtikârına mani olmak lâzımdır.

Çankırının bir derdi de yol meselesidir. Şehrin bir kısım yolları pek fenadır. Bilhassa yeni mektebin önünden geçen Şübe caddesi toz içindedir.

Kemal Kadri

Ölüm Cezası

Ağrı Şakilerinin Evrakı
Temyize Gönderiliyor

Adana, (Hususi) — Geçenlerde bir kısmı ölüm cezasına, bir kısmı da hapis cezasına mahkûm edilen Ağrı şakaveti maznunlarına ait evrak Temyiz Mahkemesine gönderilmek üzere dir.

Malatyanın
Müvezzii

Malatya (Hususi) — Burada bir tek gazete müvezzii vardır: resmini gönderdiğim Fadıl Efendi.

Bu çalışkan genç hiç yorulmak bilmeden sabah-tan akşama kalar gazete satar ve bu suretle elinden geldiği nispette Malatyanın irfan ihtiyacını temin eden Malatyalılar Fadıl Efendiye karşı hususi bir sevgi hissi bestelerler.

Somada
Bir Şenaat

Soma (Hususi) — Burada çok şeni bir hâdise ika edilmiştir. Bu civardaki Grozlar köyünden Seviçler köyüne annesile birlikte gitmekte olan sekiz yaşlarında bir kız çocuğu bir felâketin kurbanı olmuştur. Ana ve kız giderlerken yarı yolda İbrahim isminde bir şeririn tecavüzüne uğramışlardır. Kadın bir aralık herifin kollarından yakasını kurtararak kaçmış, fakat çocuğu orada kalmıştır. Şerir herif çocukcağızı berbat etmiştir. Fakat yapılan takibat neticesinde İbrahim yakalanarak Adliyyeye teslim edilmiştir. — H. Hüsnü

Malatyada
Çok Feci Bir
Kaza Oldu

Malatya (Hususi) — Hamdi ismindeki şoför otomobile altı yolcu alarak Kâhteye gitmek üzere Beydağının 200 metre irtifandaki tepesinden geçerken otomobilin tekerlek biyeleri ve fireni bozulmuş, otomobil olanca süratle yuvarlanmaya başlayarak 200 metre derinlikte cesim bir meşe ağacının üzerine düştüğüdür. Bu sükut neticesinde yolculardan sabık Malatya meb'usu Hacı Bedir Ağanın birader zadesi Ramazan Zeynel Efendinin beyni patlamış ve ölmüştür. Elbuzer bey muhtelif yerlerinden ağır surette, Kâhte mübaşiri ile iki çocuğu hafif surette yaralanmışlardır. Kaza hakkında adli tahkikata başlanılmıştır. — İhsan

Adıyamanda

Gizli Rakı Fabrikaları
Meydana Çıktı

Adıyaman (Hususi) — Burada on iki kişi birlik olup biner metre mesafe ile iki cesim kuyu kazdırmışlar ve bu kuyular içerisine kaçak rakı fabrikaları kurmuşlardır. Kaza Kaymakamı Mahmut Nedim Bey meseleyi haber almış ve ansızın bir toharri yaptırarak

Gençler İçin

Esrarengiz
Şeyin
Cazibesi Vardır

İnsan anlamadığı ve anıyamadığı şeye karşı garip bir cazibe duyar.

Çoğumuz cehlimizi müdrikiz, kabiliyetimizin mahdut olduğunu biliriz. Bir şey bize basit kelimelerle anlatılırsa, biz de onu anlarsak, artık onun üzerinde fazla durmayız.

Sahnede birçok marifetler yapan sihirbaz, bu anlamadığımız oyunların, ruhun yardımına, yahut telepatiye istinat ettiğini anlatırsa, bundan bir şey anlamıyacağımız için tuhaf bir heyecan duyarsınız.

Bilâkis size hakikat söyley ve hilesini gösterirse, o vakit aldatıldığımızı görür ve kendinize kızsınız.

Fikirlerini vuzuh ile ifade edemiyen bazı kimselerin de karileri üzerinde böyle esraren-giz tesirleri vardır. Kari okuyup ta anıyamadığı yazının arkasında, onun idrakinin yetişemeyeceği bir ilim kudreti olduğuna kanaat eder ve o yazı sahibine karşı garip bir hürmet duyar.

Bir doktor sizi muayene ettiği zaman, hastalığınızın basit bir mide ağrısından ibaret olduğunu söyler ve bir müşhil vermekle iktifa ederse, o doktora büyük bir mevki vermezsiniz. Çünkü söylediği şey herkesin bildiği şeydir. Fakat doktor nabzınızı ve dilinizi muayene ettikten sonra başını sallar ve lâtince bir iki kelime sarfederse, o vakit bu doktorun âlim olduğuna ve iş bildiğine hükmedersiniz.

Hulâsa insanlar anladıkları ve bildikleri şeyleri tabii işlerden addeder, ona karşı hiçbir heyecan duymazlar. Fakat anlamadıkları, kendilerince izah edemedikleri şeye karşı derin ve esraren-giz bir korku ve heyecan duyarlar. Sihirbazların, büyücülerin eski zaman hocalarının kuvveti, halkın anlamadığı lisanla konuşmalarından, onların anlamadıkları şeyleri bilir görmekten doğuyordu.

Bugün de onların yerini yarım cahiller veyahut yarım münevverler işgal ederler. Bir insan bir şeyi iyi anlarsa, az çok ifade ve hayal kabiliyeti de varsa, bildiğini herkesin anıyabileceği bir lisanla anlatabilir. Fakat birçokları okuduklarını iyi anlamamışlardır. İfade ve hayal kabiliyetleri de azdır. Bunlar falso yapmak için uzun cümleler, muğlak ifadeler, anlaşılmaz kelimeler kullanırlar. Bunlar, ekseriyetin esraren-giz şeye karşı duydukları cazibe hissinden istifade ederler.

Anlamadığınız şeye inanmayınız.

Mersin Borsasında

Mersin, 13 — (A.A.) Borsada 3.82.5 ve 4.42.5 ten 89.700 okka arpa 3.5 kuruştan 25 ton yulaf 22 kuruştan 75 çuval sisam' 4.62.5 kuruştan bir vagon kuşyemi, 310 kuruştan 500 batman pamuk satıldı.

ortaklardan on kişiyi kuyuların içerisinde cürmü meşhûr halinde yakalamıştır. Kuyularda 35 kilo rakı, 2000 kilo cibre, müteaddit kazan ve diğer aletler yakalanmıştır.

Kapı Kapanmadı, Asıl Şimdi Açıldı!

Almanyanın silâhlanma bahsindeki iddialarına Fransa cevabını verdi. Gerek ajans, gerek bizim gazeteler, bu cevabın her türlü müzakere kapılarını kapıyan bir "ret", ten ibaret bulunduğunu yazdılar. Fakat ilk bakışta bu hükmü vermekle hata ettiklerini söylersek, hakikat severliğimize bağışlanmasın rica ederiz. Çünkü Anadolu Ajansının bu telgrafında, böyle bir kapı kapamasından bahseder bir taraf yoktur. Her siyasi nota da olduğu gibi maziye ait bazı hulâsalar ve birbirini nakzeden iki mühim nokta vardır. Birinci nokta ajans telgrafının metninde yanlış yoksa şudur. Bu telgraf der ki:

"Fransız notası Almanya tarafından talep olunan hukuk müsavatının Almanyanın askerî vaziyetini tesbit eden Versay Muahedesi'nin beşinci kısmında münferid maddelerde bir yenilik teşkil edeceğini ve binnetice "Hukuk müsavatı", meselesinin ancak muahedenameyi imza etmiş olan devletlerin itilâfı ile halledilebileceğini hatırlatmaktadır."

İkinci nokta ise ajans telgrafının son kısmını teşkil etmektedir. Bu kısımda da Almanyanın ordusunu tensik etmesi, bu kuvvetin ziyadeleşmesi ve binnetice teslimatın müsabaka safhasına girmesi demek olduğundan Fransanın buna rıza gösteremeyeceği kaydedilmiştir.

Demek oluyor ki Fransa, notasının sonunda, Alman talebini reddettiği halde, cevabının iç kısmında, bu meselenin diğer harp müttefikleriyle bir anlaşma meselesi olduğunu kaydediyor ve diğer bir noktada, bu bahsin Cenevrede konuşulması icap edeceğine işaret ediyor.

Şu halde, Almanyanın silâhlanması meselesi, ebediyen kapanmış değil, bilâhale bundan sonra daha çetin bir itilâf kapısına dayanmış bulunuyor.

Mevzuun, bütün dünya için büyük endişeler verdiğini bilmek ve hâdisatı ona göre takip etmek lâzımdır. Beşerin mukadderatının bağlı bulunduğu bu kadar nazik mütalealara bu derece bigâne kalmamız ve böyle mühim bir nota muhteviyatını biz gaztecilerin yanlış anlamamız, doğrusu hazin oluyor. — Süreyya

Gorgulofun Son Günleri

Paris, 13 — İdam mahkûmu Gorgulofun müdafileri Reisi cumhuriyet ile uzun bir mülakat yapmışlardır. İdam mahkûmunun âkıbeti bu mülakatın neticesine bağlıdır.

Birkaç aydanberi gebe bulunan idam mahkûmunun zevcesi Madam Gorgulof, müteveffa Reisi cumhuriyet Dumerin zevcesine ricada bulunarak tavassutta bulunmasını istemiştir.

Rayhiştâg Feshedildi

Bu Heyecanlı Ve Gürültülü Celsede Fon Papen Yuhalarla Karşılandı

Berlin, 12 — Rayhiştâg, hükûmete Reisi cumhuriyet imar ve ihya programlarını tahakkuk ettirmek için feshedilmiştir. Fesih celsesi çok heyecanlı ve feci bir şekilde cereyan etmiştir.

Celse başlar başlamaz Komünist Meb'us Forgler, hükûmetin fevkalâde ahval beyannamesinin devam edip etmemesi meselesinin reye konulmasını istemiştir. Aleyhte söz söyleyen olmadığından celse yarım saat tatil edilmiştir.

Celse tekrar açıldığı zaman Rayhiştâg Reisi Hitlerci Göring, komünist meb'usun teklifine muhalefet eden olmadığını, teklifi reye koyacağını söylemiştir. İşte bu esnada Başvekil Fon Papen Kanunu Esasının 33 üncü maddesine istinaden Rayhiştâgın fesih kararnameyi vermek üzere Reis Göring'ten söz istemiştir.

Fakat Rayhiştâg Reisi Kanunu Esasının bu maddesine aldırma-mış, iki defa söz istemesine rağmen başvekil söz vermemiştir.

Fon Papen Aleyhinde 513 Rey

Berlin 13 — Sabık Rayhiştâg Reisi M. Löbe sosyalistler ve komünistler namına fevkalâde ahval kararnameyi lâgvi istemiştir. Bu Rayhiştâgta büyük bir gürültü ve heyecan sebep olmuştur. Rayhiştâg Reisi M. Göring bu teklifi reye korkunç Fon Papen ayağa kalkarak fesih kararnameyi uzatmıştır. M. Göring fesih kararını okumadan masasının üstüne koymuştur. Bunun üzerine Fon Papen ve diğer nazırlar meclisi terketmişlerdir.

Mecliste Yuha Sesleri!

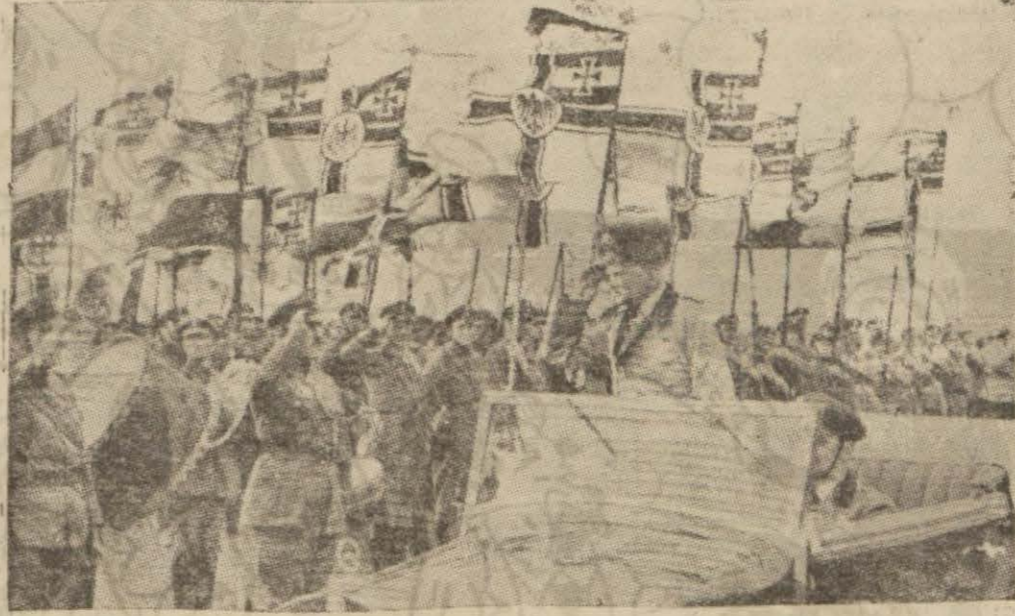
Bu esnada mecliste kahkahalar kopuyor, "yuha!," nidaları yükseliyordu.

Kanunu Esasiye muhalif olarak toplanan reylerin tasnifinden sonra Rayhiştâg feshedilmiştir, çünkü rey toplanmadan evvel hükûmet fesih kararnameyi meclise vermiş bulunuyordu.

4 Eylül tarihli fevkalâde ahval kararnameyi ilgası lehinde verilen reylerin adedi 513 tür. Aleyhinde verilen reyler 32 dir. 25 müstenkif vardır. Bu neticenin ilânından sonra Hitlerci Meclis Reisi Göring hükûmete karşı ademi itimat beyan ettiğini ademi itimat reyi alan hükûmetin meclisi feshedemeyeceğini söylemiştir. Göring Rayhiştâgın içtimasını önümüzdeki sabı gününe tehir etmiştir.

Fon Papen Teessüf Ediyor!

Berlin 13 — Fon Papen dün Rayhiştâgda okuyamadığı nutku-

Berlinde « Tempelhof » meydanında, 170.000 kişiden mürekkep « Çelik miğfer » kıtaatı Başvekil Fon Papenin tahtı riyasetinde bulunan heyeti vükela, sabık voliaht Kronprinz ve Mareşal Fon Makenzen'in huzurunda beş saat süren bir geçit resmi yapıldı. Bu münasebetle binbaşı Seldte Alman askerî gururunu okşayan ve çok alkışlanan bir nutuk irat etti. Şayanı dikkat bir şey varsa, o da 1914 Umumi Harbinden birkaç ay evvel sabık Kayzer Vilhem aynı « Tempelhof » meydanında büyük bir geçit resmine riyaset etmişti, ve orduya aşağı yukarı aynı sözleri söylemişti. Bu itibarla bu nutuk çok manidardır. Resmimiz Mareşal Fon Makenzen muhtelif mef-suh kıtaatın bayrakları önünden otomobilile geçerken göstermektedir.

Gandinin Ölüm Tehdidi

Gandi Ölüncüye Kadar Aç Duracağım Diyor

Lendra, 13 — Gandhi açık grevi yapmak tehdidinde bulunmuştur. Bu hâdise Hindistan meselesini vahim ve tehlikeli bir hale sokacaktır. Gandinin bu tehdidi, yeni Hint Kanunu Esasını yapacak olan Komisyon Reisi M. Samuel ile İngiliz Başvekili M. Makdonald arasındaki mektup muhaberesinden anlaşılabilir. Gandhi cemaatlerin temsili işinde dekonulamazlar (Dünyaya Cemaat) le Mecusilerin ayrı tu-

nu radyo ile neşretmiştir.

Fon Papen, Rayhiştâgın kanunu esasiye muhalif hareket ettiğini teessüfle beyan etmekte ve Almanyanın yeni bir devrin başlangıcında olduğunu söylemektedir.

Fon Papenin Mektubu

Berlin, 13 — Fon Papen, Göring bir mektup göndererek kendine söz vermemekle, fesih kararından sonra müzakereye devam etmekle kanunu esasiye çiğnediğini söylemiştir. Fon Papen fesih kararından sonra aktedilecek herhangi bir celsenin hükmü olmayacağını bildirmiştir.

O da bana, benim gibi açıkça cevap verdi:

— Evet tabii. Tecrübe et bir kere bakalım, bana itaat etme-meğil..

— Fakat ninem bana Allah-tan başka türlü anlatıyor!

— O ihtiyar kaza inanma, o doğuşundan budaladır! Okumak bile bilmez, kafasında bir dirhem akıl yoktur. Ben onu menedeceğim, bir daha sana böyle kudsî şeylerden bahset-mesin! Cevap ver bakalım: Baş meleklerin ne gibi vazifeleri vardır?

Ona, bana öğrettiği cevabı verdim. Ve ben de ona sordum:

— Memur ne demektir?

Mahsus yana baktı ve güldü: "Dilini farelet ısrırsın!," dedi ve

tuomasını takbih etmektedir. Hatta, sefalet içinde bulunan sınıflar için ayrı ayrı intihap sistemleri ihdas edildiği takdirde ölüncüye kadar aç duracağımı söylemektedir.

Gandi meselesinin siyasi cihetinden ziyade ahlâki ciheti ile meşguldür. Gandhi, sınıflar arasındaki ayrılığın halk arasında iftirak husule getireceği ve bu halin ırkın vahdetini tahrip edeceği kanaatinde bulunmaktadır.

Ne Pahasına Olursa Olsun Hukukta Müsavat

Berlin 13 — Fon Papen rad-vodaki nutkunda hulâsaten şun-ları söylemiştir: Almanya bütün devletle müsavî muamele görme-lidir. Almanya da diğer devletlerle müştereken silâhlarını tahdit et-melidir. Almanya silâhların ha-kiki olarak tahdidini istemektedir. Yapılan teklifler bütün devletler için müsavî olmalıdır. Disşinden tır-nağna kadar silâhlanan devletler karşısında Almanya ikinci de-recede bir devlet muamelesi ya-pılmıya Alman milletinin artık

sonra dudaklarını ısrarak anlattı: — Memurların Allahla alâ-kası yoktur. Onlar, insanların işine bakarlar. Memur kanun ve nizamları yutmuş bir insandır!

— Kanun mu? Bu da ne?

— Kanunlar... Evet, işte bun-lar tıpkı âdet ve nizamlar gibidir.

Büyük babam neş'elenmişti. Zeki gözleri parlıyordu.

— İnsanlar bir arada yaşarken bir şey hakkında anlaşılır, ittifak ederler "Bunu âdet hâline koyah-ım, bunun nizamı şöyle olsun, veya kanun yapalım," derler. Tıpkı çocuklar oyun oynarlarken aralarında bazı nizamla uyma-yı ve hangi sıra ile oynayacakla-rını kararlaştırdıkları gibi..

İşte bu kararla, anlaşmalar kanundur.

— Peki memurlar?..

Karilerimin Suallerine Cevaplarım

"Bendeniz liseye devam etmekteyim. Mutavassıt bir ailenin yegâne oğluyum. Oturdüğümüz mahallenin evimize karşı olan tarafında liseye gider bir hanım kız oturmaktadır. Her zaman ben mektebe gider gelirken ve sair zamanlarda bu hanım kız beni görünce pencereye çıkar, güler, kendisini göstermeye çalışır. Keza akşamları gittiğimi bildiği yerlere gider, benden evvel oturur, benim ile gözgöze gelmeyi sever, sonra sokakta beni görünce eski tabii halini bozarak hafif gülümser, baştan aşağı süzer. Fakat bu süzmeler ve gülümsemeler epey bir müddet devam etti. Artık ben de genç bir erkeğim, bu hale dayanamadım gördüğüm yerde lâf atmıya, peşini bırakmamıya çalıştım. Daha doğrusu konuşmak istedim. Fakat eski hallerine devam ettiği halde sözlerim cevap-sız kaldı. Bana karşı çekingen bir vaziyet aldı. Ben de bu vaziyetten sonra artık ona mukabele etmemiye başladım. O hâlâ eski halinde aynı suretle devam ediyor; gülüyor süzüyor. Daima her yerde gözünü benden ayırmıyor, fakat netice konuşmuyor. Acaba bunun sebebi nedir. Benim güzel Hanımteyzeciğim.."

M. K.

Oğlum, kız sevmek istiyor ve sana karşı lâkayt olmadığını anlatıyor. Fakat sen lâkaysan, ve sevdanı izhar etmesini bilmiyorsun. Genç kıza sokakta lâf atarak ilanı aşk edilmez. Kızın yüz vermemesi, senin bu toyluğundan ileri geliyor.

HANIMTEYZE

tahammülü kalmamıştır.

Almanya silâhlanmak hususundaki hukuk müsavatını her ne pahasına olursa olsun elde edecektir. Musolini, Almanyanın silâhlanma teşebbüsünü anlayıp takdir etmiştir. Hoover âlicenabane tekliflerde bulunmuştur. Bu hususta Fransanın verdiği cevap müzakereye bile esas teşkil etmiyecektir.

Hükûmet, fırkalarla temerküz kabinesi yapmanın aleyhinde olduğu gibi diktatörlüğün de aleyhindedir. Hükûmet Hindenburgla birlikte imar ve ihya programını tahakkuk ettirmeye ahdetmiştir.

— Memurlar mı? Ah.. Bun-lar haydut gibi heriflerdir. Bun-lar gelirler ve kanunu çiğnerler!

— Niçin bunu yaparlar?

— Aa... İşte bak buna senin artık aklın ermez!

Sert bir sesle, alnını kırıştırarak bu sözleri söyledikten sonra yine nasihat edici bir eda ile devam etti:

İnsanların bütün işlerini Allah idare eder. İnsanlar bir şey isterler, fakat o başka bir şey arzu eder. İnsanda her kuvvet zayıf ve dermansızdır. Allah yalnız bir üfürse onlar toz gibi dağılırlar.

Memurlar hakkında böyle alâ-kadar olmaman kendine ait her-hangi bir sebebi vardı ve ben teharriyatıma devam etmek isti-yordum.

(Arkası var)

TEFRIKA NUMARASI: 67

ÇOCUKLUĞUM

Meşhur Rus Edibi Maksim Gorkinin haya! romanı

Türkçeye Çeviren: Muvaffak

çar olur!," diye kemikli, ince parmakları ile masaya vurarak bütün bunları kafama nakşetmek istiyordum.

Ben Allahın bu hain ve zalimane sertliğine güç inanıyordum. Büyük babamın, bunları mahsus düşünerek Allahı sevmem için değil, ondan korkmam için söylediğini tahmin ediyordum. Ve bunu ona açıkça sordum:

— Bunu sen herhalde senin sözlerini tutayım diye söylüyorsun değil mi?

Büyük babam bana Allahın kuvvet ve kudretinden anlatırken bilhassa onun sertlik ve huşunetine işaret ederdi. Bu Allah günahları için insanlara tufan gönderir, şehirleri yakar, tahrip eder, kıtlık ve hastalık verirdi. O daima dünyada, ceza veren bir kılıç ve günahkârlara karşı terbiye edici bir kırbaç gibi idi.

"Kim Allahın emirlerine ve memnuiyetlerine muhalif hareket ederse o ıstırap ve cezaya du-

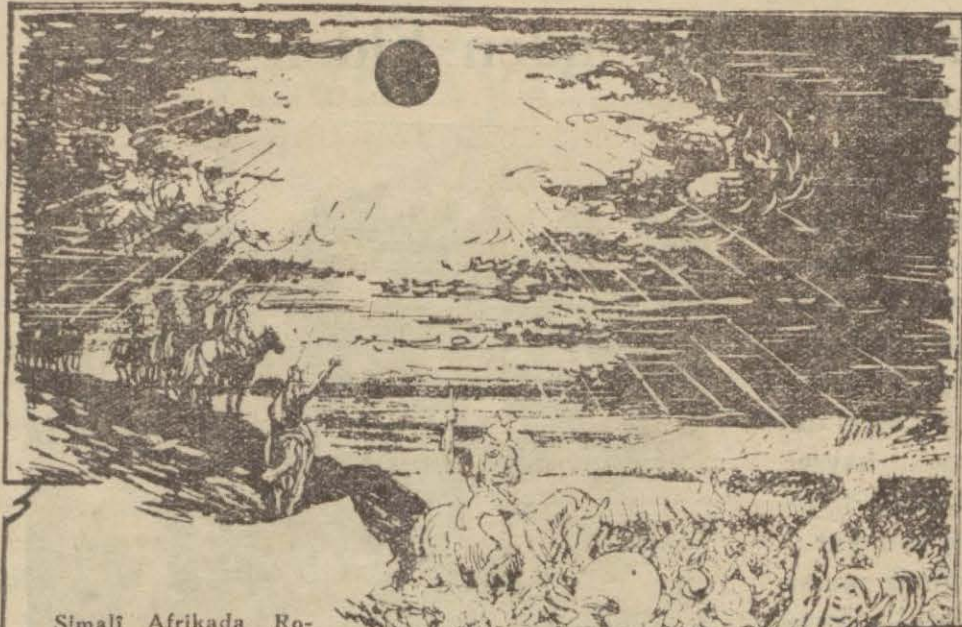
Bu Sayfa

Haftada Bir Defa Neşrolunur Ve Bütün Dünya Matbuatını Size Getirir.

İNANILMIYACAK ŞEYLER

Bu Sayfada

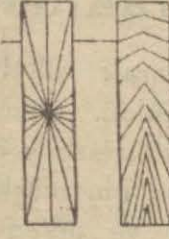
Dünya Matbuatında Çıkan Meraklı Hikâye, Yazı Ve Makaleleri Bulacaksınız.

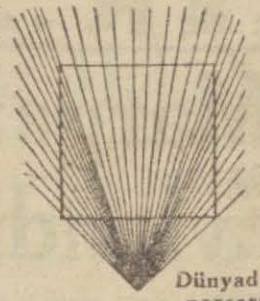
Şimali Afrikada Romalılarla Kartajinalar arasında milattan 200 sene evvel cereyan eden Zama muharebesi esnasında güneş tutulmuş ve Anibalin askerleri korkarak kaçmışlardır. Roma bu sayede beş asır cihana hâkim olmuştur.

Çömek inanamak demektir, derler. O halde bu resimle bakınız ve gördüğünüze inanın. Resim ortasındaki dört dilimli şekil bir murabbadır.

Soldaki kılınca ortasında görüldüğü gibi geniş değildir. Sağdaki de her tarafı müsavi bir mustatidir.

Dünyanın mukadderatını tayin eden güneş tutulması

Dünyada mevcut en büyük amber parçası kıymetli 80 bin lira tahmin edilmektedir. Berlin müzesindedir.

Versay muahedesi 28 haziran 919

Holanda krallarından John garpta birkaç karı almayı kanunen meşru ilân eden yegâne hükümdardır. 18 lüvey annesi vardır.

Bu taş üç devleti (Almanya, Lehistan, Danzık) üç vilâyeti üç muntakayı, ve üç şehri birbirlerinden ayırır.

Amerika Hırsızları

Amerikanvari Hırsızlık - Bütün Eir Şimendifer Hattını, Bütün Bir Müzeyi, Bütün Bir Garajı Soyan Hırsızlar - Bir Mağazayı Nasıl Boşaltırlar ?

Amerikada herşey geniş, büyük ve akıllara hayret verecek mikyasta yapılır. Hırsızlıkları da böyledir. Birkaç misal:

Bir gün Nevyork elbise mağaza sahipleri mağazalarının kapılarını açınca, içerde bulunan bütün ilbiselerin çalındığını görmüşler. Mağazada lâakal bin kat elbise varmış.

Ertesi günü Bostanda hırsızlar yarım milyon traş bıçağı çalmışlardır. Bu bıçaklar sandıklar içinde sevk deposunda bulunuyormuş. Ertesi sabah bunların yerinde yeller estiği görülmüş. Bıçakların kıymeti 30 bin dolar, yani 60 bin lira imiş.

Şikagoda hırsızların biri 125 banbo çaldığı için tevkif edilmiş. Yine Şikagoda bir milyon fiçi ham petrol aşırımlardır. Bunlar bu petrolü çalmak için, petrol akan borulardan birini delmişler, fiçileri buradan doldurmuşlar ve aşırıp götürmüşler.

Meksikada hırsızlar 200 kilometre tulünde elektrik tramvay tellerini kesip aşırımlar. Tellerden 144 bin volt kuvvetinde elek-

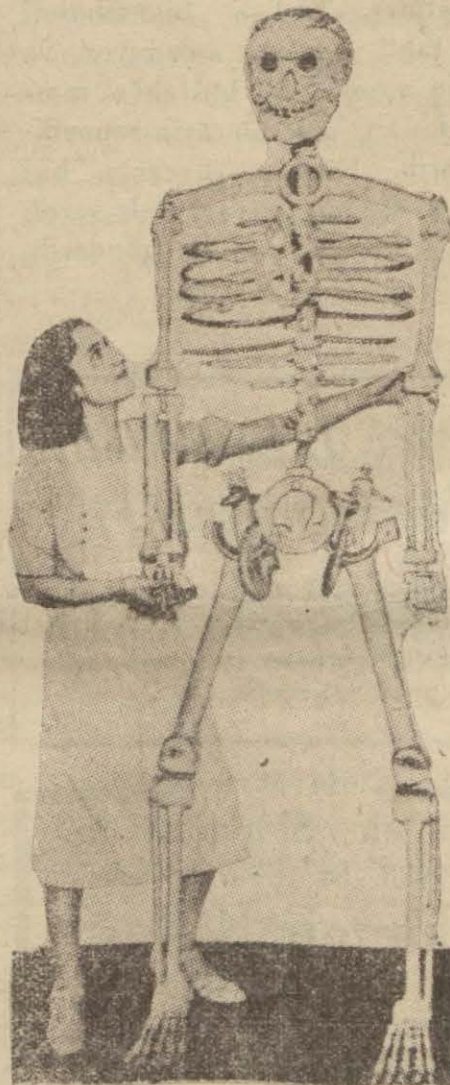
trik geçtiği halde, kendilerini tehlikeye düşürmeden telleri kesmeye ve toplayıp aşırıma muvafak olmuşlardır.

Otomobil hırsızlığı kârlı değildir. Çünkü dörtte üç çalınan otomobil bulunuyormuş. Onun için otomobil levazımı çalıyorlar ve bunu da toptancı mağazalarını soyarak yapıyorlarmış. Nevyorkta böyle bir mağazayı soymuşlar ve aşağı yukarı 10 bin liralık mal aşırımlar.

Bazı hırsızlar da eşya taşıyan kamyonları zapt ediyorlar. Meselâ bir toptancı mağazasına eşya nakleden dolu bir kamyonu yolda durduruyor, şoförü indiriyor, kamyonu binip gidiyorlar. Eşyaları istedikleri yere boşaltıyor, sonra kamyonu sokakta bırakıyorlar.

Geçen ilkbaharda, Nevyorkta antika eşyaya meraklı bir doktor, Avrupaya gideceği için evini kiralamış, avdetinde evinde hiçbir şey kalmadığını görmüş. Hırsızlar, bir müzeye muadil olan bu evde eşya namına hiçbir şey bırakmamışlardır.

Reklâm İskeleti

Bu iskelet, eczane ve kimyahanelerde gördüğümüz insan iskeleti değildir. Mağazalardan biri tarafından reklâm için yapılmıştır. Kolu, bacağı, başı, hulâsa her uzvu, reklâm edilmek istenen bir aletten yapılmıştır.

İnanılmıyacak Derecede Garip Şeyler

Dünyanın dört köşesi, bin bir türlü garibelerle doludur. Hayatın bu garip ve gülünç taraflarıdır ki, ona biraz neşe ve tebesülme katıyor. Aşağıya naklettiğimiz olmuş hakiki vak'adır.

Çocuk Dövme Dini

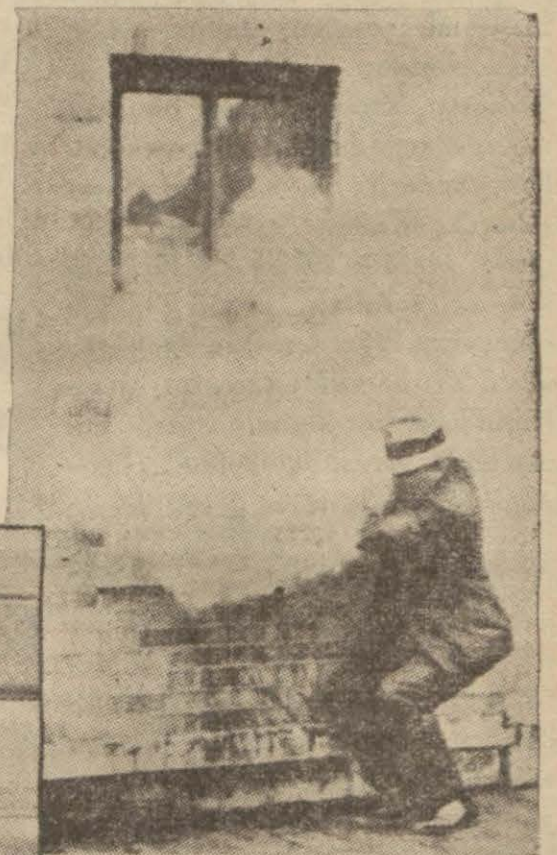
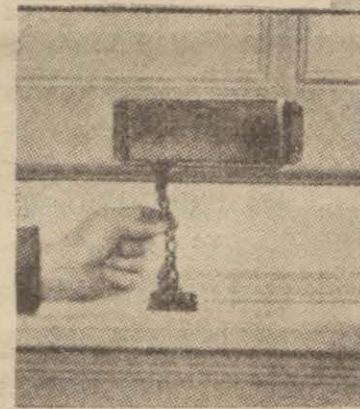
Amerikanın Teksas hükümeti dahilinde dini bir mezhep keşfetmişler. Bu mezhebe mensup kadınlar çocuklarını muntazaman dövceklerine dair yemin ediyorlar. Dayakla çocuğun içindeki fena ruhu çıkardıklarına inanıyorlar. Bu kadınlarla evlenen erkekler, çocukların dövülmesine mâni olamıyorlar. Bu sebepten karılarını bırakmaktan başka çare bulamıyorlar.

Ne dersiniz? Din namına ne maskaralıklar yapılmamıştır kil

Düşmana Kurşun Atan Otomatik Pencere

Amerikada hırsızlığın çoğalmasından evleri taarruzdan vikaye için bin türlü ihtiralar ortaya çıkmıştır. Bunlardan bir tanesi de düşmana kurşun atan otomatik pencerelerdir.

Bu alet gaz sıkıyan bir tabancadır. Pencereyi dışarıdan açmaya teşebbüs edince tabancanın tetiği çekiliyor. Gaz dışarı çıkıyor ve hırsız boğuyor.

Bilirmisiniz Niçin ?

Hastalık İyileştikten Sonra Tamamen Kaybolur Mu ?

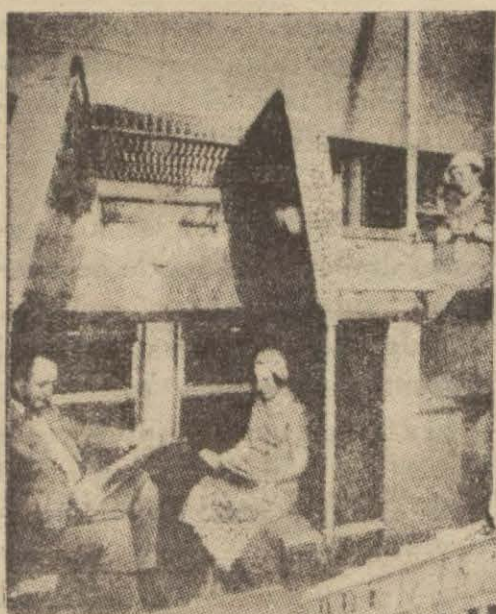
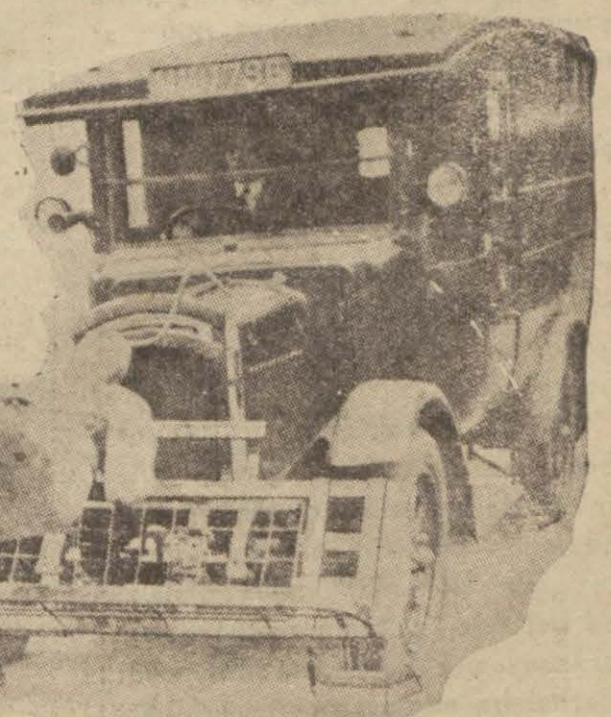
Evet, kaybolur. Meselâ, iptidai insanlar arasında birçok sari hastalıklar vardır ki, medeni dünyada artık izi bile kalmamıştır. İnsanlar bu sari hastalıklardan korunuyorlar. Sıhate bakmasını bilen, temizliği seven, fennin gösterdiği yolda yaşayanlar birçok hastalıklardan kendilerini kurtarmış olurlar.

Sinemayı Kim İcat Etti ?

Sinemayı icat eden bir kişi değildir. Sinema evvelâ yanyana konmuş birçok resimlerin süratle dönerken müteharrak görünmesinden doğmuştur. İlk enstantane fotoğraf çıkaran *Mugbridge* isminde bir İngilizdir. Bu adam yanyana 24 fotoğraf makinesi koyarak o suretle fotoğraf çıkarmıştır.

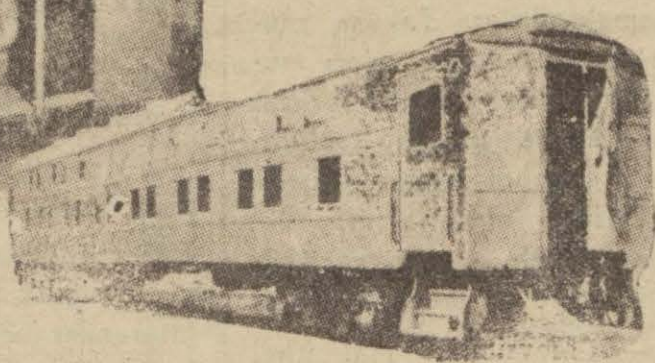
Bu Otomobilden Korkmayınız İnsan Çiğnemez

Otomobil kazaları, bütün dünyada birçok facialara sebebiyet verdiği için, bir İngiliz kazalara mâni olmak üzere bu otomobilde gördüğümüz çareyi bulmuştur. Otomobilin önüne konan bu alet, insan çiğnemesine mâni olmakta ve çarptığı adamı üzerine almaktadır.

Amerikada İki Katlı Trenler İşletiyorlar

Burada resmini gördüğünüz tren, Amerikada yeni işletilmiye başlıyan iki katlı vagonlardan mürekkeptir. Bu vagonlar iki katlı otobüsler gibidir. İki katında da müşteri vardır ve çok rağbet görmektedir. Çünkü bu sayede fiatler ucuzlamıştır.

OTUZ YENE EVVEL, BİZİ İDARE EDENLER...

Fehim Paşa Göz Koyduğu Margariti Nasıl Kandırdı Ve Nasıl Evlendi?

Margarit Boşandı, Fakat Paşanın Arkasını Bırakmadı

Muharrirî *

Her Hakkı Mahfuzdur

—127—

— İşte, ihbar olunan (evrakı muzır) çıktı.

Diye, derhal bir zabıt varakası yapıldı. Fakat.. bu esnada da kasada mevcut olan para ve saire de bir (üslubu mahirane) ile gaipilere karıştı.

★

Para ihtiyaçlarını bu suretle tatmin eden bu adamlar, kadın meselelerinde de aynı şekilde bir plân tertip ederlerdi. Meselâ gözlerine güzelce bir kadın işti mi, derhal takip edilir, kime mensup olduğu öğrenilirdi. O kadın, sarayca maruf bir adama mensup değilse, bilvasita haber gönderilir ve bir yere davet edilirdi. Kadın, gelmediği takdirde, teklifin arkası kesilir, fakat bir taraftan mazisi tahkik olunurken diğer taraftan da bütün ahval ve harekâtı tarassut ettirilirdi. Eğer o kadının gizli bir macerası varsa, vay haline... Derhal gerek kocasına ve gerek âleme karşı teşhir edileceğinden bahisle tehditler başlar, birkaç hafiyeye geceyarısı kadının evine giderek pencereleri taşlar, muhtelif şekillerde adamlar, sokakta kadına çatar; artık mel'un emellerine nail olabilmek için yapılmadık rezalet bırakılmazdı. Kocaları, babaları birer jurnal'a sürdürülerek bu suretle himayesiz bırakılan ve sonra da tecavüze duçar olan kadınlar pek çoktur.

322 senesine doğru Beyoğluna bir (sirk) gelmişti. Sirkte cambazlık eden (Margerit) isminde genç bir kız, Fehim Paşanın nazarı dikkatini celbetti. Kızı elde etmek istedi. Fakat sirk direktörü olan kızın babası, müteassıp bir Alman olduğu için Fehim Paşanın tekliflerini kabul etmedi. Hatta kızı da, derhal İstanbuldan kaçırmaya karar verdi. Lâkin, efendisini her hususta memnun etmek isteyen Süreyya, derhal ortaya atıldı. Direktörü çağırarak Fehim Paşanın mevkiini, nüfuzunu, servetini, şöhretini tamamen anlattı ve gûya, iki tarafa da bir iyilik etmek için:

— Böyle bir fırsatı kaçırmayınız. Paşa, kızınızı pek çok seviyor. Kendisini herşeye razı edebilirim. Eğer kızınızı nikâhla kendisine kabul ettirsem bana ne verirsiniz.

Dedi. Direktörle, üç aşağı, beş yukarı pazarlığa girişti. Direktör de herhalde tamahkâr bir adammış. Böyle mühim ve mümtaz bir damada malik olmak ve belki de (sultanın oyuncubası) unvanını kazanmak hulyasile derhal bu alış verişe muvafakat etti. Bu mesele etrafında iki tarafın da şartları tesbit edildi. Fehim Paşa ile Matmazel Mar-

geritin resmen izdivacına karar verildi. Nikâhın (İslâm şeriatı mucibince icrası) da bu kararlar cümlesindendi.

Nihayet, nikâh günü kararlaştırıldı, Fehim Paşanın adamlarından birinin evi, aktin icrasına tahsis edilmişti. Muayyen saatte, kızın anası, babası ve sirk erkânından bir iki kişi siyah elbiseler ve kapalı arabalarla bu eve getirildi. Bunların arasında, siyah çarşaf giymiş, ince tül peçe altında bir kat daha güzelleşmiş olan (Matmazel Margerit) te vardı. İş, alaturka bir çeşni vermek, bir Avrupalı hayalinde yaşayan (şark), o suretle efsanevi bir şekilde göstererek bütün bütün itimadını celbetmek için salonda yerlere şilteler yayılmış ve buhurlar yakılmıştı. Misafirler, hürmetle karşılanarak insam mesteden bu muattar salona alındı. Kapının önünde is-

karpinleri çıkartılarak şiltelerin üzerine diz çöktürüldü. Ömürlerinde bu suretle oturmamış olan bu farklı adamların, bin müşkilât ile diz çökmeleri ve diken üstünde gibi ıstırapla oturmaları cidden görülecek şeydi. Nihayet, önde güvey olmak üzere içeri birkaç hoca girdi. Bunlar, ortaya konulan sedefli rahlenin etrafına dizildi.

Bazan hep bir ağızdan, bazan da yalnız bir hoca tarafından dua okunuyordu. Halbuki okunan şeyler, birer dua değil, katı açılmıyan en müstehçen küfürlerdi. Davetliler, Türkçe bilmedikleri için tabii bunları anlamıyor ve bütün yapılan bu küstahça maskaralıkları, dinî bir âyin zannediyorlardı. Nihayet hocanın biri kalktı. Gelinle güveyi elele verdi. Ve içerdeki odaya gönderdi. Artık merasim bitmişti.

(Arkası var)

Mülkiye Teftiş Heyetine Bir Şikâyet Yapıldı

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

Hulûsi Efendi kendisini tevkif ederek ellerine kelepçe vurmuş, sonra üzerindeki eşyasını alarak kendisini bir şoföre teslim etmiş ve Kırklarelina göndermiştir. Faruk Ef. Kırklarelinde Karakolda on beş gün mevkuf kalmış, bu müddet zarfında İstanbuldan gelen tahkikat evrakına nazaran bir suçu olmadığı anlaşılacak kendisi serbest bırakılmıştır.

Mülkiye Müfettişliği bu şikâyeti tahkik edecektir, Faruk Ef. bu seyahate çıkarken İstanbul valî muavinine müracaat etmiş, muavin Ali Rıza Bey bu seyahat

Eski İstanbulun Hapishaneleri

"Çok eski devirlerde İstanbul,, yazımızda yarın eski İstanbulun korkunç mahzenlerini göreceksiniz.

Bu akşam

Melek Sinemasında

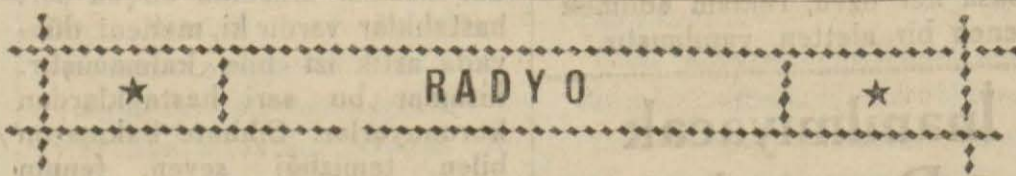
Büyük bir film başlıyor.

Demir Kafes

Müessesileri:

SİLVIA SİDNEY, Türkçe kısımlarda YAŞAR ve KEMAL Beyler

için bir nüfus tezkeresinin kâfi geleceğini, başkaca bir vesikaya lüzum olmadığını söylemiştir.

14 Eylül Çarşamba

İstanbul—(1200 metre) 18 Numan Beyin ve Muzaffer Hanımın iştirakile alaturka saz, 19,5 klâsik orkestra 20,5 bir gramofon, 21 Münir Nurettin Bey ile arkadaşları 22 gramofon.

Bükreş—(394 metre) 20 keman solo, 20,5 iki kişilik komedi, 20,45 piyano solo, 21,15 Cello konseri.

Belgrat—(429 metre) 20,30 Yugoslavya konseri, 21,10 komedi, 21,30 orkestra, 22,20 Kavaliera Rustikana operası.

Roma—(441 metre) 21 gramofon, 21,15 doktorun tavsiyeleri, 21,45 İtalyan operalarının alınmış parçaları.

Prağ—(488 metre) 20 tiyatro hatıraları, 20,20 operadan nakil, Das Geheimnis.

Viyana—(517 metre) 21 Straus konseri, 23 akşam haberleri ve Çigan orkestrası.

Peşte—(metre 550) 20 İtalyan konseri, 20,5 Mosulini hakkında bir konferans, 21 keman konseri, 22,45 cazbant.

Varşova—(1411 metre) 20,35 Radyo gazetesi, 21 Kora şarkıları, 21,50 keman konseri, 23 dans havaları.

Berlin—(1635 metre) 21 Viyanadan naklen Straus konseri.

15 Eylül Perşembe

İstanbul—(1200 metre) 13 orkestra 19,5 birinci kısım alaturka, Makbule, Nihal ve Lucie Hanımların iştirakile 20,5 gramofon, 21 orkestra 22 gramofon.

Bükreş—(394 metre) 20 şarkı konseri, 20,20 senfoni, 21 konferans, 21,15 orkestra.

Belgrat—(429 metre) 20 Almanca ders, 20,30 dans havaları, 21 doktorun tavsiyeleri, 21,30 Lâybahtan nakil.

Roma—(441 metre) 21,45 karışık havalar.

Prağ—(488 metre) 20 şarkı konseri, 20,30 beş kişilik orkestra, 21 Brüno'dan nakil.

Viyana—(517 metre) 20,05 melodiler, 22,30 akşam haberleri, 22,45 Kuvartet.

Peşte—(550 metre) 20,45 konferans, 21 studyoda komedi, 23 piyano konseri.

Varşova—(1411 metre) 20,10 muhtelif, 21 hafif şarkılar 22,20 komedi, 23 dans havaları.

Berlin—(1635 metre) 21 konferans, 21,30 orkestra, 23,20 Hamburgdan naklen neşe veren havalar.

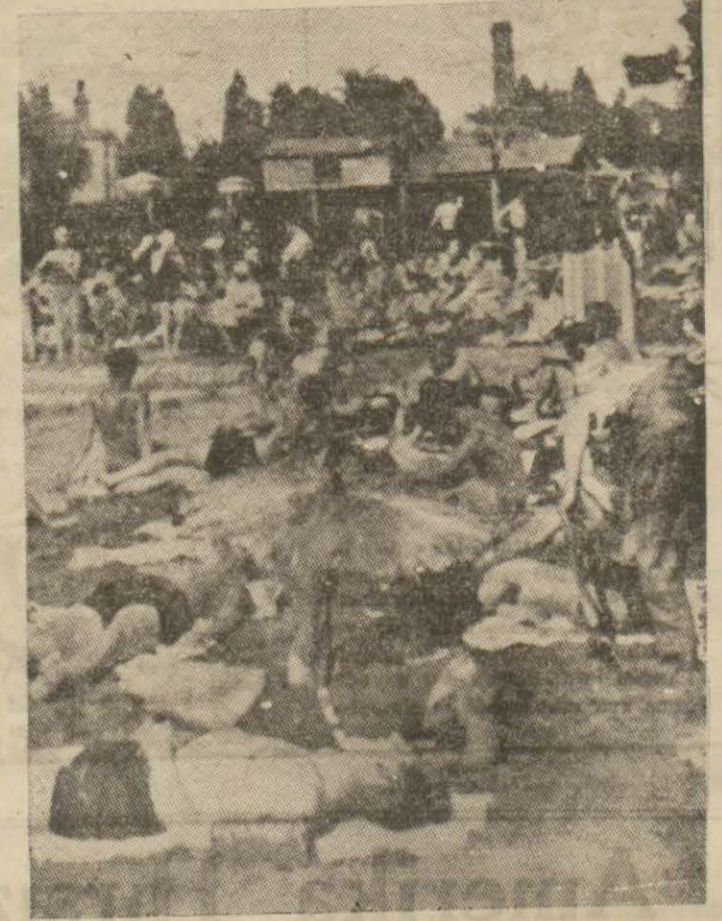
Fransadaki Biyarriç Şehri Satılığa Çıkarıldı

Fransanın Bu En Güzel Plâji Da Buhran Yüzünden Elden Gidiyor

Dünyanın en güzel ve zengin eğlence şehirlerinden biri olan Biyarriç satılıyor. Koca bir şehrin nasıl olup ta satılığa çıkarılabileceğini düşünerek hayret etmeyiniz. "Biyarriç satılıyor", dediğimiz zaman elbetteki Fransa hükümeti, kendi eczasından olan bu şehri başka bir devlete devretmek istiyor, değildir. Demek istiyoruz ki Biyarriç şehrinin bütün eğlence merkezleri, gazinoları kumarhaneleri top yekûn satılığa çıkarılmıştır. Bunun sebebini uzun boylu anlatmaya hacet yoktur. Bu, sadece iktisadi buhranın bir neticesidir.

Biyarriç, deniz kenarında bir plâjdir. Senenin muayyen mevsimlerinde birçok kibar zevat, kadınlar, ecnebler bu plâja uğramazlarsa o sene hayatlarında büyük bir eksiklik hâsıl olduğuna hükmederler. Bu menden plâjin büyük gazinoları, bir kadınla oğluna aittir.

Bu aile, bu muazzam serveti koca ve babalarından tevarüs etmişlerdir. 1925 senesinde Biyarriç gelen zengin bir Amerikalı, bir akşam, gazinolardan birinde verilen süvareye adı kıyafetle girmek istemiş, içeri

Biyarriç Plâjinin görünüşü

alınmamış, onun üzerine bütün bu tesisatı top yekûn satın almayı ve para kuvvetini Biyarriçlilere göstermeye kalkmıştı. O zaman Amerikalının teklif ettiği fiat 250 milyon İngiliz lirası idi. İş, bir inada bindi ve Amerikalı emeline muvaffak olamıyarak dönüp memleketine gitti. O gün, bugün aradan bir hayli zaman geçti, işler de büyük kazançlar hâsıl oldu, sonra bir kara kâbus gibi buhran çöktü. Şimdi, Biyarriç gazinolarının sahibesi, elindeki müesseselerden değil kazanç temin etmek, bunların bakım masrafına bile yetişemez oldu. Nihayet mecburen bunları satılığa çıkardı. Şimdi 200 milyon dolara derhal devretmeye taliptir. Fakat alıcı yoktur.

İktisadî İnkişaf Programı Nasıl Tespit Edilmeli?

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

lerin ne kadar kuvvetli olduğunu anlatmak için kısa bir hulâsa yapalım:

1 — Bilûmum ithalât komisyoncuları, işleri daralttığı iddiasile kontenjanın kalkmasını istemektedirler.

2 — Hariçten mevsimlik mal getirmeyip ithal ettiği mal yüzde 5 ile satmak mecburiyetinde olan büyük ithalât tacirleri ise takas usulüne ve gümrüklere gelen malların altında birinin çıkarılmasına muhaliftirler. Çünkü altında bir çekmek mecburiyetinden dolayı muhtelif gümrüklerde kontenjan miktarını kapatarak piyasada fîli bir inhisar yapmak imkânını artık bulamamaktadırlar. Takasa muhaliftirler; çünkü, branşları muayyen bir yüzde vererek ihracat vesikası almaya müsait değildir. Bununla beraber bunlar, mallarını eski fiatle nispetle biraz daha yüksek fiatle satmaya yaradığı için kontenjandan memnundurlar.

3 — Mevsimlik mal ithal edenler, ihracatçılara muayyen bir prim vererek takastan istifade etmektedirler. Şu halde mallarını iyi fiatle satmaya yara-

dığından hem kontenjandan hem de takastan kazanmaktadırlar.

4 — İhracat tacirleri de hem kontenjandan, hem de takastan memnundurlar. Çünkü ithalâtçılardan muayyen bir prim almakta, bunu ise kendilerine kontenjan sistemi temin etmektedir.

İhracatçılar, fabrikacılar da bir prim alabilmek için fabrika iptidai maddelerinin de kontenjana tâbi olmasını arzu etmektedirler.

5 — Fabrikacılar ise kontenjanın devamını istemekle beraber takas suretile giren malların, dahilde imal edilen malların aynı olmamasını temenni eylemekte, ayrıca, mevaddı iptidaiyenin serbest ve gümrüksüz geçmesini arzu etmektedirler. Bugünkü vaziyete göre:

Kontenjan sisteminden birinc derecede ithalât komisyoncuları, altında bir mal çekmek noktasında da mevsimlik mal getirmiyen man faturacılar mutazarrır olmaktadır.

Diğer bilûmum ithalâtçılarla fabrikacılar ve ihracatçılar hükümetin aldığı bu tedbirlerde fevkalâde istifade etmişlerdir.

Hails Limon
çiçeklerinden
müstahzar

Hasan Kolonyası ile Nesrin

kolonya
losyonlarında
büyük

Tenzilât yapılmıştır.
Hasan ecza
deposu.

MUHTEREM VATANDAŞLARIMIZIN NAZARI DIKKATİNE

HAKİKİ RADIUM tıraş bıçaklarımızın küçük ve büyük kutularını sarmak için şimdiye kadar ince beze müşabih kâğıtlar ve altın yaldızlı etiketler kullanmakta idik. Her hususta asrın terakkiyatından geri kalmamak maksadile işbu eski tertip bendiyelerimizi Eylülün on yedisinden itibaren kaldırıp yerine ince transparan kâğıtları kullanmaya başlayacağız. Çünkü bu kâğıtlarla sarılı kutuların renkleri ve yazıları gayet açık ve parlak surette görülmektedir. Muhterem ahalemizin bugüne kadar işbu HAKİKİ RADIUM tıraş bıçaklarımıza gösterdiği rağbeti bundan böyle dahi diriğ etmeyeceklerine kani olduğumuzu arz ile işbu tebeddülâtı muhterem halkımıza haber vermeği bir vecibe biliriz.

RADIUM TİCARETHANESİ

Telefon: Beyoğlu 2878
Telgraf: Radium-Istanbul

BEŞİKTAŞ

Dikiş Yurdu

Talebe kayıma başlanmıştır. Bıçkı, dikiş, nakış, şapka, sun'î çiçek, kumaş boyaları ile resim ve tez-yinat, Biyografi öğretilir. Tasdikli şahadetname verilir.
Sergi 15 Eylülde açılacaktır.
Akaretler No. 64

KURTULUŞ

Fenni Bıçkı ve Dikiş dershanesi. Maarif Vekâletinden musaddak **Müder-ris: Madam Papazyan**. Haftanın dört günü öğleden sonra 3 saat Fransız usulü fenni bıçkı dersi bil'amel tedris edilir. 3 ay zarfında ehliyetini ispata muvaffak olur ve Maarif Müdiriyetinden musaddak diploma itasile ikmalî tahsil ettirilir.

Adres: Karaköy Tepeüstü, tramvay cad-desinde 116 No. lu Papazyan Apartmanı.

Türkiye'nin en eski hususî mektebi: Nişantaşında

Leyli, nehari
Kız ve erkek

Feyziye Lisesi

Tesis tarihi
1885

Yuva, ilk, orta ve lise kısımlarını muhtevidir. Kayıt için hergün Nişantaşında Teşvikiye karakolu karşısındaki mektebe müracaat edilir. Bütün sınıflara kız talebe kabul olunur. Bu sene leyli ücretlerinde büyük tenzilât yapılmıştır. Talep vukuunda mektep tarifesi takdim olunur. Tel. B. O. 4039

DÜNYA GÜZELİ ŞEREFİNE

15 Eylül Perşembe akşamı saat 9 da

TAKSİM BAHÇESİNDE MÜSAMERE

Kraliçe Keriman Halis Hanım

bu müsamerede halka takdim edilecektir.

İstiyenler ehven bir tabldottan istifade edilebilirler.

Fevkalâde numaralar gösterilecektir.

Biletler Taksim (Tel. B. 1296 ve Tepebaşı (Tel. B. 1823) bahçeleri gişelerinden tedarik olunur.

IPEKİŞ'in

Maroken-Birmanları

kadar yumuşak
ve dökümlü ipekiye
şimdiye kadar
piyasada tesadüf
edilmemiştir.

Bunların metresi:

3,25 liradır

Halbuki IPEKİŞ'in Maroken Birmanları ayarında AVRUPA KUMAŞLARININ metrosu dokuz liradır.

Saraçhane Başında Münir Paşa konağında
Leyli-Nehari - Ana - İlk - Orta - Lise - Kız - Erkek

HAYRİYE LİSELERİ

Maarif vekâleti celilesinin 5/4/932 tarih ve 18676 numaralı emrile bütün mekteplere tamim edildiği üzere resmî muadeli tasdik edilmiş olan mektebimizde talebe kaydına başlanmıştır. Enebi lisanlarına ilk sınıflardan itibaren başlanır. Nehari talebe mektebin hususî otomobil ve otobüslerle nakledilir. Hergün saat 10 dan 17 ye kadar kayıt muamelesi yapılmaktadır. Talep vukuunda posta ile tarifname gönderilir. Tel 20530

En ucuz, en iyi bakımlı, en temiz, her hokime açık hastane

Şişli Şifa Yurdu

Şişli Terkos su deposu civarında Tokalo oğlu sokağı No. 29
Pek cüz'î ücretle, röntgen ve elektroterapi, laboratuvar muayeneleri ve pansuman

Feyziati Lisesi Müdürlüğünden:

17 Eylül Cumartesi günü unum sınıflarda derslere başlanacaktır. İlk kısım ve Lise talebesinin mezkûr günde mektepte bulunmaları.

BREKFAST

ve bilûmum Bisküvi.
İlerini terah ediniz.
Asmaaltı No. 36

Kiralık arıyoruz

Şehir etrafında duvarla muhat, içinde bir evi havi, takriben üç yüz metre uzunluğunda bir arsa kiralamak istiyoruz.

Galata: (1058) posta kutusuna müracaat.

Karaciğer, mide, barsak, taş, kum hastalıklarına

TUZLA İÇMELERİ

Sabahları köprüden 6,30, 8,20, 9,30, 11,40 da Haydarpaşaya hareket eden vapurların trenleri ve cuma sabahları ilâveten (7) vapurunun treni membalara kadar giderler. İçmelerden son tren 15,55 tedir.

SUSUZ, SABUNSUZ,
FIRÇASIZ SERİ ve
SIHHİ TIRAŞ

Olmak, yüzünüzün taravetini muhafaza, kırmızılık ve çi banların mutlaka zail olmasını istiyorsanız.

RAZVITE

Kremini kullanınız. RAZVITE dünyanın hiçbir tarafında taklit edilememiştir. Küçük ve büyük tüpler vardır. Deposu Yeşildirek Sivacıyan Hanı 10 No. Telefon. 21031.

Son Posta Matbaası

Sahibi: Ali Ekrem

Negriyat Müdürü: Halil Lütfi